LUNOV MAGNUS STRIP

MARTI MISTERIJA

VANREDNI BROJ 10

MARTI MISTERIJA

TEKST:
A. CASTELLI
CRTEŽ:
A. RICCI

TAJNA „LUZITANIJE"

MARTI MISTERIJA I JAVA SPASLI SU POSADU JEDNE JAHTE KOJU SU BANDITI ZAROBILI I SKLONILI NA OSTRVO U BERMUDSKOM TROUGLU. PITER MORTON, JEDAN OD OSLOBOĐENIH TALACA, DOŠAO JE DA ZAHVALI MARTIJU I DA MU ISPRIČA NEOBIČNU PRIČU: 1915. GODINE ON SE NALAZIO NA „LUZITANIJI", PAROBRODU KOJEG JE POTOPILA NEPRIJATELJSKA PODMORNICA.

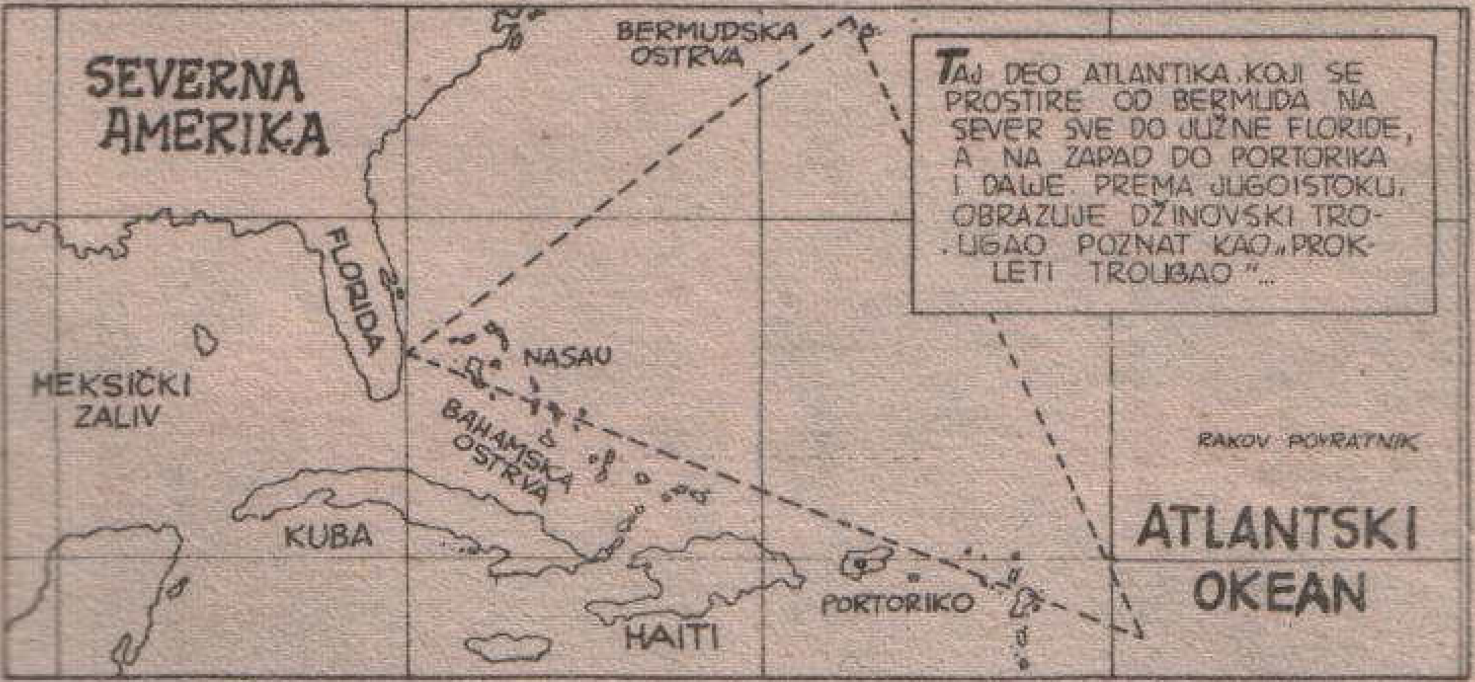

BRODOVI RAZNIH VELIČINA NESTAJALI SU MNOGO ČEŠĆE NEGO ŠTO SE TO U PROSEKU DEŠAVA NA DRUGIM OKEANIMA...
ATALANTA (JANUAR 1880.)
SS KOTOPAKSI (1925.)
JAHTA REVONOK (DECEMBAR 1967.)
TERETNJAK ANITA (MART 1973.)
MNOGI SU TE NESTANKE PRIPISIVALI POSEBNO JAKIM BURAMA KOJE BESNE U TOJ ZONI.
ALI, DRUGI SU TVRDILI DA SU BRODOVI NESTAJALI NA MNOGO TAJANSTVENIJI NAČIN, DA IH JE PROGUTALA NEKA NEPOZNATA DIMENZIJA.
TU SUDBINU NISU MOGLI IZBEĆI NI AVIONI. PET TBM EVENDŽERSA SU POSLEDNJI PUT VIĐENI 5. DECEMBRA 1945. GODINE POŠTO SU JAVILI „DA IM OKEAN IZGLEDA TAKO KAKO NE BI TREBALO DA IZGLEDA"
UPRKOS INTEZIVNIM TRAGANJIMA IZ VAZDUHA I SA MORA, KOJA SU POKRILA PROSTOR 900 KVADRATNIH MILJA, NIJE NAĐEN NI TRAG TIH APARATA.

SENT DŽORDŽOV KANAL, IZMEĐU IRSKE I ENGLESKE...
LIMERIK
KILKENI
TRELI
IRSKA
MELOU
VEKSFORD
KORK
BLEKVOTER
BENTRI
ATLANTSKI OKEAN
KANAL SENT DŽORDŽ
...TU, NA VELIKOJ DUBINI, OD 1915. GODINE LEŽI PAROBROD „LUZITANIJA"...
...PUTNIČKI BROD KOGA JE, BEZ VIDLJIVOG RAZLOGA, TORPEDOVALA NEPRIJATELJSKA PODMORNICA.
KAKVA TO TRAGIČNA VEZA SPAJA BERMUDSKI TROUGAO I MESTO NA KOME JE TORPEDOVANA „LUZITANIJA"?

NJUJORK, U BROJU 3 VAŠINGTON NJUSA...
VI SE, PRIJATELJU, SIGURNO ŠALITE!?
NE, PROFESORE MARTI. TO SEBI NE BIH MOGAO DOZVOLITI POSLE ONOGA ŠTO STE ZA MENE UČINILI.
ČINJENICA JE DA JE TA TAJNA OPERACIJA IZ 1915. GODINE NOSILA BAŠ VAŠE IME: OPERACIJA MARTI MISTERIJA!
VEROVATNO SHVATATE DA JE TO IZUZETNO PODSTAKLO MOJU RADOZNALOST.
DA... RAZUMEM. HMM... RAZUMEM.
ALI... KAD DOBRO PROMISLIM... NIŠTA MI NIJE JASNO. POKUŠAJMO DA SE VRATIMO NA SAM POČETAK DOGAĐAJA.

TE GODINE, KADA SE DOGODILA TRAGEDIJA, VAŠ OTAC JE RADIO ZA TAJNU SLUŽBU.
...IZ RAZLOGA KOJE NISTE USPELI DA DOKUČITE, ON JE IZNENADA POZVAN U ZONU BERMUDSKOG TROUGLA...
...PRVO U NASAU, NA BAHAMIMA, GDE JE STUPIO U VEZU SA JEDNIM LOKALNIM FUNKCIONEROM...
...A ZATIM U HAMILTON, NA BERMUDIMA, GDE JE SASLUŠAO NEKOGA KO JE ZATIM NESTAO, NAJVEROVATNIJE LIKVIDIRAN.
ODMAH ZATIM, POŠTO JE U BROD UTOVARIO JEDAN TEŠKI SANDUK SA TAJANSTVENOM SADRŽINOM, VAŠ OTAC JE OTPLOVIO ZA NJUJORK.

SADRŽINU SANDUKA PREGLEDALI SU SLUŽBENICI BRITANSKE AMBASADE...
I, VEROVATNO, GLAS O NEČEM ZNAČAJNOM PRONAĐENOM NA BERMUDIMA DOŠAO JE I DO UŠIJU NEPRIJATELJA.
...U JEDNOM TRENUTKU, VAŠ OTAC JE POMISLIO DA BI NAJBOLJE BILO DA SE TAJ SANDUK PREBACI U ENGLESKU. STOGA SE POD LAŽNIM IMENOM UKRCAO NA „LUZITANIJU", ZAJEDNO S VAMA I VAŠOM MAJKOM.
TUT... TUT...
VEROVAO JE DA ĆE TRANSPORT PUTNIČKIM BRODOM PROĆI NEPRIMEĆEN.
ALI, JEDNA NEPRIJATELJSKA PODMORNICA PRESRELA JE BROD NA PUČINI PRED IRSKOM.

DAKLE, ČITAVA OPERACIJA, ZAPOČETA NA BERMUDIMA, ZAVRŠENA JE TRAGIČNIM POTAPANJEM „LUZITANIJE". ČITAVA TA OPERACIJA NAZVANA JE „OPERACIJA MARTI MISTERIJA".
UPRAVO TAKO.
MOŽETE ZAMISLITI MOJE IZNENAĐENJE KAD SAM SAZNAO DA ČOVEK KOJI ME JE SPASAO IZ ŠAKA MODERNIH GUSARA IMA ISTO IME KAO I TAJNA OPERACIJA ČIJEM SAM PROUČAVANJU POSVETIO ČITAV SVOJ ŽIVOT.
ETO, ZATO SAM REŠIO DA VAS POTRAŽIM I DA VAM ISPRIČAM CELU SVOJU POVEST.
SAMO TRENUTAK.
U TVOM POGLEDU VEĆ VIDIM DA SI SPREMAN DA KRENEŠ U NOVU PUSTOLOVINU.

ČINJENICA DA SE OPERACIJA ZVALA MARTI MISTERIJA, POD PRETPOSTAVKOM DA SE STVARNO TAKO ZVALA, NE ZNAČI DA TI MORAŠ OBAVEZNO U NJU DA SE UMEŠAŠ...
...SEM AKO SI ME BEZOČNO SLAGAO U VEZI DATUMA ROĐENJA I AKO SI IŠAO NA „IZVOR MLADOSTI"* MNOGO PRE FON HANSENA! TI JOŠ NISI BIO NI ROĐEN 1915. GODINE!
*VIDI VANREDNE BROJEVE „LUNOVOG MAGNUS STRIPA" VII, VIII I IX.
MORA DA JE U PITANJU SLUČAJNOST. MISTERIJA SVAKAKO NIJE NEKO UOBIČAJENO PREZIME, ALI IH IPAK IMA NEKOLIKO!
PREMA TOME, PRE NEGO ŠTO SE ODREKNEŠ SVOGA PLANA O „ODMORU I PAPUČAMA", O KOME SI MI GOVORIO PRE POLA SATA, SAVETOVALA BIH TE DA DOBRO PROMISLIŠ.
OPTUŽNICA JE ZAVRŠENA. SAD MOŽETE NASTAVITI.
HM...

JA, NARAVNO, NISAM MISLIO DA BI TO IME MOGLO NA MENE DA SE ODNOSI... ALI...
...ALI MORATE PRIZNATI DA JE ZANIMLJIVO...
RECIMO DA SE RADI O JOŠ JEDNOJ MALOJ TAJNI VIŠE KOJA SE PRIKLJUČUJE SPISKU... A KAD SMO VEĆ KOD TAJNI, VRATIMO SE NA MESTO GDE SMO SE SRELI.
PRETPOSTAVLJAM DA VI TO VEĆ ZNATE, PROFESORE... ALI TO MESTO, TAJ DEO MORA IZMEĐU BERMUDA I BAHAMA...
...POSTAO JE SLAVAN KAO „PROKLETI TROUGAO". IZGLEDA DA SE VEKOVIMA TAMO DOGAĐAJU ZBUNJUJUĆE STVARI.
NESTAJU BRODOVI, AVIONI. JA SE U TO NE RAZUMEM, ALI TU MORA DA POSTOJI NEŠTO.
HMGR!
MORAM PRIZNATI DA I SAM...
HM...

I VI? ŠTA STE TO HTELI REĆI, PROFESORE MARTI?
I SAM SAM O TOME GOVORIO U SVOJOJ KNJIZI „ATLAS NEPOZNATOG".
RADIJE NE BIH PRIČAO O ONOM ŠTO SMO JAVA I JA VIDELI SVOJIM OČIMA.
JEDAN LAŽNI PATROLNI ČAMAC U PRAVOM SMISLU REČI NESTAO JE PRED NAŠIM OČIMA.
PROKLETI MARTI MISTERIJA!... SVE JE TO ZBOG NJEGA... ZBOG NJEGA...
...JOŠ NE MOGU DA VERUJEM I NE VOLIM DA ME SMATRAJU **VIZIONAROM...**

I VI STE O TOME PISALI... DA, I NAVELI STE NEKE HIPOTEZE, KOJE SU RAZNI NAUČNICI IZNOSILI, O RAZLOZIMA TIH FENOMENA...
NEKI TVRDE DA SE RADI O SPECIJALNIM MAGNETNIM POLJIMA.
DRUGI, OPET, SMATRAJU DA JE U PITANJU VRTLOG KOJI GUTA LJUDE I STVARI...
NA KRAJU, POSTOJE I ONI KOJI TVRDE DA JE NEKA NAPREDNIJA CIVILIZACIJA, IŠČEZLA PRE NEKOLIKO HILJADA GODINA, NA TOM DELU MORA OSTAVILA NEKAKVA SVOJA ORUŽJA KOJA JOŠ I DANAS DEJSTVUJU.
TA ORUŽJA SU U STANJU DA UNIŠTE ČITAVE BRODOVE I AVIONE.
NASTOJEĆI DA RASVETLIM TU ZAGONETKU, POMISLIO SAM DA JE MOJ OTAC PRONAŠAO BAŠ NEKO OD TOG DREVNOG I MOĆNOG ORUŽJA.

AKO JE TAKO NEŠTO U PITANJU, SVE BI IZGLEDALO LOGIČNO, RAČUNAJUĆI I NAPAD NA „LUZITANIJU".
NAŠI TADAŠNJI NEPRIJATELJI NISU ŽELELI DA RIZIKUJU DA TAKO MOĆNO ORUŽJE PADNE U RUKE NJIHOVIM PROTIVNICIMA.
HM...
VAŠE HIPOTEZE SU PRIMAMLJIVE, MORTONE... SAMO, NA ŽALOST, NE MOŽETE IH DOKAZATI.
MOGU, PROFESORE MARTI, MOGU.
?
DOVOLJNO BI BILO DA IZVADIMO „LUZITANIJU" I PREGLEDAMO SADRŽAJ FAMOZNOG SANDUKA!
!

MEĐUTIM...
...VRLO DOBRO ZNATE DA JE TO NEMOGUĆE. TO SU VEĆ MNOGI POKUŠALI, ALI NISU USPELI ČAK NI DA ODREDE MESTO NA KOME SE OLUPINA NALAZI.
PROFESORE MARTI...
...POSLEDNJI POKUŠAJ IZVRŠEN JE 1938. GODINE. PRIZNAĆETE DA JE OTADA TEHNOLOGIJA NAPREDOVALA DŽINOVSKIM KORACIMA.
RAZLOG ŠTO BROD NIJE DOSAD IZVAĐEN JE SAMO TAJ ŠTO SE OPERACIJA NIJE POKAZALA EKONOMSKI OPRAVDANA.
ALI, KAD NEKO, KAO JA, IMA VIŠE OD SEDAMDESET GODINA, MNOGO NOVACA, NIJEDNOG NASLEDNIKA I NEZAJAŽLJIVU RADOZNALOST, SHVATIĆETE DA GA EKONOMSKA NEOPRAVDANOST NE MOŽE SPREČITI.

HOĆETE REČI DA..
...DA VAM PREDLAŽEM DA RUKOVODITE VAĐENJEM BRODA. ZNAM DA STE STRUČNJAK ZA TE STVARI...
...I DA STE PRE NEKOLIKO GODINA BILI KONSULTANT PITERA GIMBELA PRI OPERACIJI „ANDREA DORIA“!
HEJ!
KAO ČOVEK KOJI SVE DOSKORA NIJE ZNAO ZA MENE VI MNOGO TOGA ZNATE! MOJE UČEŠĆE U TOJ OPERACIJI UOPŠTE NIJE BILO OBJAVLJENO IZ RAZLOGA KOJE BI DUGO TREBALO OBJAŠNJAVATI.
JA SAM, IPAK, SAZNAO. TO BI TREBALO DA VAM BUDE DOKAZ DA KAD ŽELIM NEŠTO DA ISTRAŽIM, JA TO ONDA OZBILJNO RADIM.

ČINJENICA DA SAM POSTAO BOGAT ČOVEK, DOKAZ VAM JE DA UMEM DA BIRAM SVOJE SARADNIKE. OSIM TOGA...
...AKO POGREŠNO NE TUMAČIM GNEVNI POGLED GOSPOĐICE DIJANE, ČINI MI SE DA POGAĐAM DA STE BILI ODLUČILI DA S NJOME PROVEDETE ODMOR ILI NEŠTO SLIČNO.
IMA LI BOLJE PRILIKE OD KRSTARENJA MOREM I JEDINSTVENE I UZBUDLJIVE PUSTOLOVINE LIŠENE APSOLUTNO SVAKOG RIZIKA.
OHO!
MORAM PRIZNATI DA STE VI DOBAR **PSIHOLOG**, MORTONE. OVO VAM JE PUN POGODAK.
OH...ETO, JA...
NE BOJTE SE. AKO BI MARTI I POKUŠAO DA SE PREDOMIŠLJA, JA ĆU USPETI DA GA UBEDIM.
RGHHHG!
HA,HA,HA!
?

„OKO 1923. GODINE POČELO JE DA SE PRIČA O TAJANSTVENOM BLAGU NA „LUZITANIJI". TU VEST JE SVETOM PRONEO NEKI GROF LENDI."
„...KOJI JE NA PAROBRODU „SEMPER PARATUS" ISPLOVIO IZ DOVERA U NAMERI DA PRONAĐE OLUPINU..."
„...ALI POLOŽAJ OLUPINE NIJE UTVRĐEN. TAJ NEUSPEH IZAZVAO JE PRAVU POPLAVU TRAGAČA..."
„INŽINJER EDVARD KASIDI PRONAŠAO JE METOD ZA VAĐENJE BRODOVA NA POVRŠINU. 150 PUTA GA JE ISPROBAO NA JEDNOM EKSPERIMENTALNOM MODELU I 148 PUTA USPEO JE DA GA IZVUČE ČITAVOG..."

„ALI, NI TADA NIJE UTVRĐENO MESTO NA KOME LEŽI „LUZITANIJA". TADA JE NA SCENU STUPIO SIMON LEJK."
„ON JE BIO POMALO NASTRAN ISTRAŽIVAČ, VEOMA VEŠT U VLASTITOM REKLAMIRANJU, SPECIJALISTA ZA VAĐENJE POTOPLJENIH BRODOVA SVE DO 1890. GODINE."
„DVADESET GODINA RANIJE, LEJK JE KONSTRUISAO NEKU VRSTU „PODVODNE CEVI" KOJA JE PODSEĆALA NA NEMOGUĆE IZMIŠLJOTINE ŽIL VERNA."
„TO JE BILA NEKA VRSTA HODNIKA KOJI JE VODIO OD MATIČNOG BRODA DO OLUPINE NA DNU."

„ODATLE SU, STEPENICAMA, RONIOCI POD NORMALNIM PRITISKOM MOGLI DA SE SPUSTE NA DNO."
„NAPRAVLJENA JE CEV DUGAČKA 150 METARA. NA KRAJU NJE SE NALAZILA OSMATRAČKA KOMORA IZ KOJE SU GNJURCI MOGLI DA IZAĐU."
„ALI, 1932. GODINE ŠTAMPA JE POČELA DA OBJAVLJUJE PRVE VESTI O TOVORU „LUZITANIJE". NOVINAR HARKNES JE OTKRIO DA JE U NJEMU BILO ORUŽJE."
TAJNA „LUZITANIJE"
„PRIRODA TOG ORUŽJA BILA JE NEPOZNATA; GOVORILO SE O VELIKOJ KOLIČINI MUNICIJE."
LEJK, KOJI JE OČEKIVAO DA ĆE PRONAĆI BOGATSTVO U ZLATNIM POLUGAMA, KRENUO PRILIČNO OBESHRABREN.

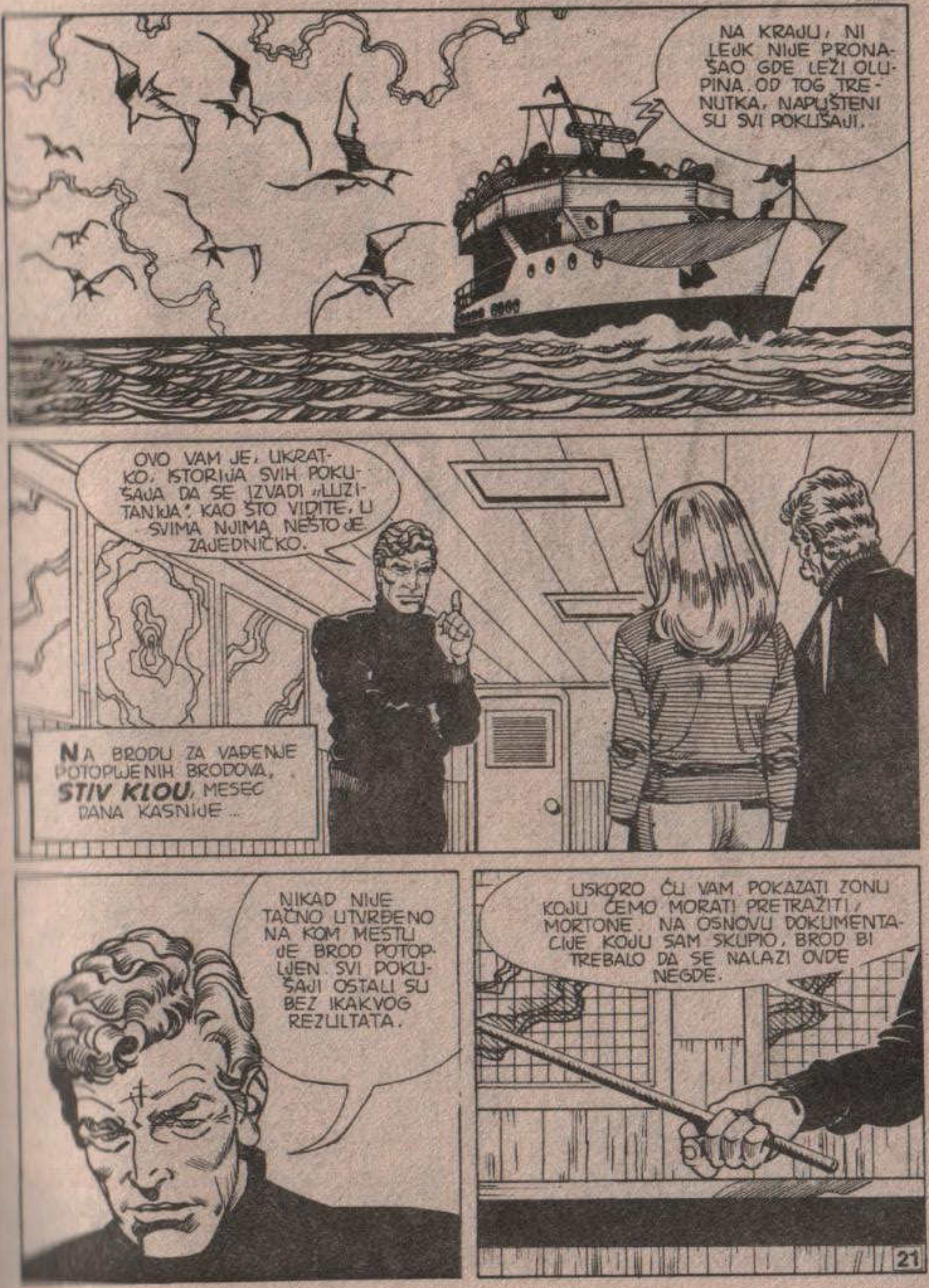
NA KRAJU, NI LEJK NIJE PRONAŠAO GDE LEŽI OLUPINA. OD TOG TRENUTKA, NAPUŠTENI SU SVI POKUŠAJI.
NA BRODU ZA VAĐENJE POTOPLJENIH BRODOVA, STIV KLOU, MESEC DANA KASNIJE...
OVO VAM JE, UKRATKO, ISTORIJA SVIH POKUŠAJA DA SE IZVADI „LUZITANIJA". KAO ŠTO VIDITE, U SVIMA NJIMA NEŠTO JE ZAJEDNIČKO.
NIKAD NIJE TAČNO UTVRĐENO NA KOM MESTU JE BROD POTOPLJEN. SVI POKUŠAJI OSTALI SU BEZ IKAKVOG REZULTATA.
USKORO ĆU VAM POKAZATI ZONU KOJU ĆEMO MORATI PRETRAŽITI, MORTONE. NA OSNOVU DOKUMENTACIJE KOJU SAM SKUPIO, BROD BI TREBALO DA SE NALAZI OVDE NEGDE.

MI SE NALAZIMO U KANALU SENT DŽORDŽ. OVA CRNA LINIJA OBELEŽAVA PUTANJU PODMORNICE 138 KOJA JE PRESRELA „LUZITANIJU".
KILKENNY
WEXFORD
MALLOW
CORK
Saint Georg
MAPA JE IZVAĐENA IZ BRODSKOG DNEVNIKA KAPETANA ŠVAJGERA, KOMANDANTA PODMORNICE.
PODMORNICA JE DUGO TRAGALA ZA SVOJIM CILJEM ... ZATIM...
KORK
KORK
...NA OVOJ TAČKI, NEKOLIKO MILJA ISTOČNO OD KORKA, NALAZIMO OZNAKU JEDNOG POTOPLJENOG BRODA. ALI, TO JE SAMO SKICA.
U TOM DELU, MORE JE DUBOKO 500 STOPA, TO JEST OKO 150 METARA. NA TOJ DUBINI VIDLJIVOST JE VRLO SLABA. PORED TOGA, DNO JE MULJEVITO I NAJVEROVATNIJE JE OLUPINA PREKRIVENA MULJEM.
22

HMM...
UKRATKO, POKUŠAVATE DA MI STAVITE DO ZNANJA DA, UKOLIKO JE NE PRONAĐETE, NEĆETE BITI VI KRIVI.
JA VAS SAMO UPOZORAVAM DA SE IZLAŽETE VELIKOM RIZIKU, ALI VI STE REŠILI DA IDETE DO KRAJA.
NE BOJTE SE!...
...JA NISAM TIP KOJI DRUGE OKRIVLJUJE, A, OSIM TOGA, KAO ŠTO SAM VAM VEĆ REKAO, NOVAC NE MOGU DA ODNESEM SA SOBOM U GROB.
NO, KAD STE MI TELEFONIRALI U NJUJORK DA MI SAOPŠTITE DA STE USAVRŠILI SRECIJALNE UREĐAJE ZA VAĐENJE, DOLETEO SAM SVOJIM LIČNIM MLAZNJAKOM.
HOĆETE LI MI OBJAŠNITI NA KOJI NAČIN MISLITE DA UTROŠITE MOJE PARE?
NARAVNO.
23

NE BIH ŽELEO DA VAS ZAMARAM MNOGIM NAUČNIM OBJAŠNJENJIMA, ALI NEKA OD NJIH SU NEIZBEŽNA.
UKRATKO, ZA UTVRĐIVANJE MESTA GDE LEŽI NEKA POTONULA OLUPINA KORISTE SE DVE METODE: „NA VIĐENJE" I „INSTRUMENTALNA"
„OVU PRVU MOGU DA KORISTE RONIOCI OPREMLJENI INSTRUMENTIMA KOJI IM OLAKŠAVAJU KRETANJE."
„TI UREĐAJI SU SLIČNI TORPEDIMA I, ZAHVALJUJUĆI NJIMA, RONIOCI NE MORAJU DA PLIVAJU..."
„...ILI SU TO PODVODNA ZVONA KOJA OMOGUĆAVAJU LAKŠU DEKOMPRESIJU..."
TE TEHNIKE SE KORISTE KAD SE VEĆ ZNA POLOŽAJ ONOGA ŠTO SE TRAŽI.
24

„ZA OBIMNIJA ISTRAŽIVANJA KORISTE SE PODVODNA VOZILA, NEŠTO SLIČNO „ASHERAHU" ILI „DIPSTARU" ILI „BIVER-MAKU 3."
MEĐUTIM, SVI TI APARATI, MADA SU VRLO PODESNI ZA RUKOVANJE, NISU U STANJU DA UDOVOLJE POTREBAMA OVE VRSTE OPERACIJA.
U TOM SLUČAJU, KORISTE SE INSTRUMENTI. ULTRAZVUČNA EHOSONDA, KOJOM SU DANAS OPREMLJENI SVI BRODOVI, MOŽE DA PRUŽI NEKU VRSTU PROFILA MORSKOG DNA.
„BOČNI SONAR JE NEŠTO JOŠ SAVRŠENIJE. ON NA JEDNOM GRAFIKONU ISCRTAVA SVE NERAVNINE TERENA."
ALI, KAD SE RADI O BRODU KOJI JE ZATRPAN BLATOM, OBA INSTRUMENTA BI BILA SLABO EFIKASNA.
25

NA SVU SREĆU, „LUZITANIJA" JE IZGRAĐENA OD METALA. LABORATORIJA ZA ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA OKSFORDSKOG UNIVERZITETA USAVRŠILA JE 1966. GODINE MAGNETOMETAR SA PROTONIMA.
TAJ APARAT JE U STANJU DA ZABELEŽI VARIJACIJE MAGNETNOG POLJA IZAZVANE VELIKOM METALNOM MASOM.
ON SE POMOĆU JEDNOG VELIKOG UŽETA POVLAČI OD MATIČNOG BRODA NEKOLIKO METARA ISPOD POVRŠINE, TE INSTRUMENTIMA NA BRODU SAOPŠTAVA MAGNETSKU SITUACIJU NA DNU.
HM, ONDA PRETPOSTAVLJAM DA ĆEMO SE KORISTITI TIM INSTRUMENTOM.
ON RADI VEĆ NEKOLIKO DANA. MEĐUTIM, ZASAD JOŠ NEMA NIŠTA NOVO!

U SVAKOM SLUČAJU, ČIM POČNE DA ŠALJE SIGNALE, MOĆI ĆEMO SIĆI...
NA ŽALOST, TO NIJE TAKO JEDNOSTAVNO, MORTONE.
VARIJACIJE OBUHVATAJU VEOMA ŠIROKU ZONU. MOGLI BISMO SATIMA KRUŽITI OKO NEKE POTOPLJENE OLUPINE ZNAJUĆI DA SE TU NALAZI, NE USPEVAJUĆI DA JE VIDIMO.
ALI... ZAR SE NE BI MOGLA POSLATI DOLE JEDNA TELEKAMERA?
NARAVNO, MORTONE. TO ĆEMO UPRAVO I DA URADIMO.
MEĐUTIM, TO NE ZNAČI DA ĆE ONA BITI DOVOLJNA. MOŽDA ĆEMO VIDETI SAMO MULJ... I MULJ... I MULJ...
SISTEM KOJI SAM USAVRŠIO JOŠ NIJE KORIŠĆEN ZA SLIČNA TRAGANJA, ALI TREBALO BI DA NAM DA REŠENJE.
DOĐITE SA MNOM U LABORATORIJU. POKAZAĆU VAM NEŠTO ZANIMLJIVO.

ZDRAVO, FRENK...
...OVO JE FRENK ŠANON, PRAVI MAJSTOR ELEKTRONSKE OBRADE. OVO JE MORTON, NAŠ MECENA.

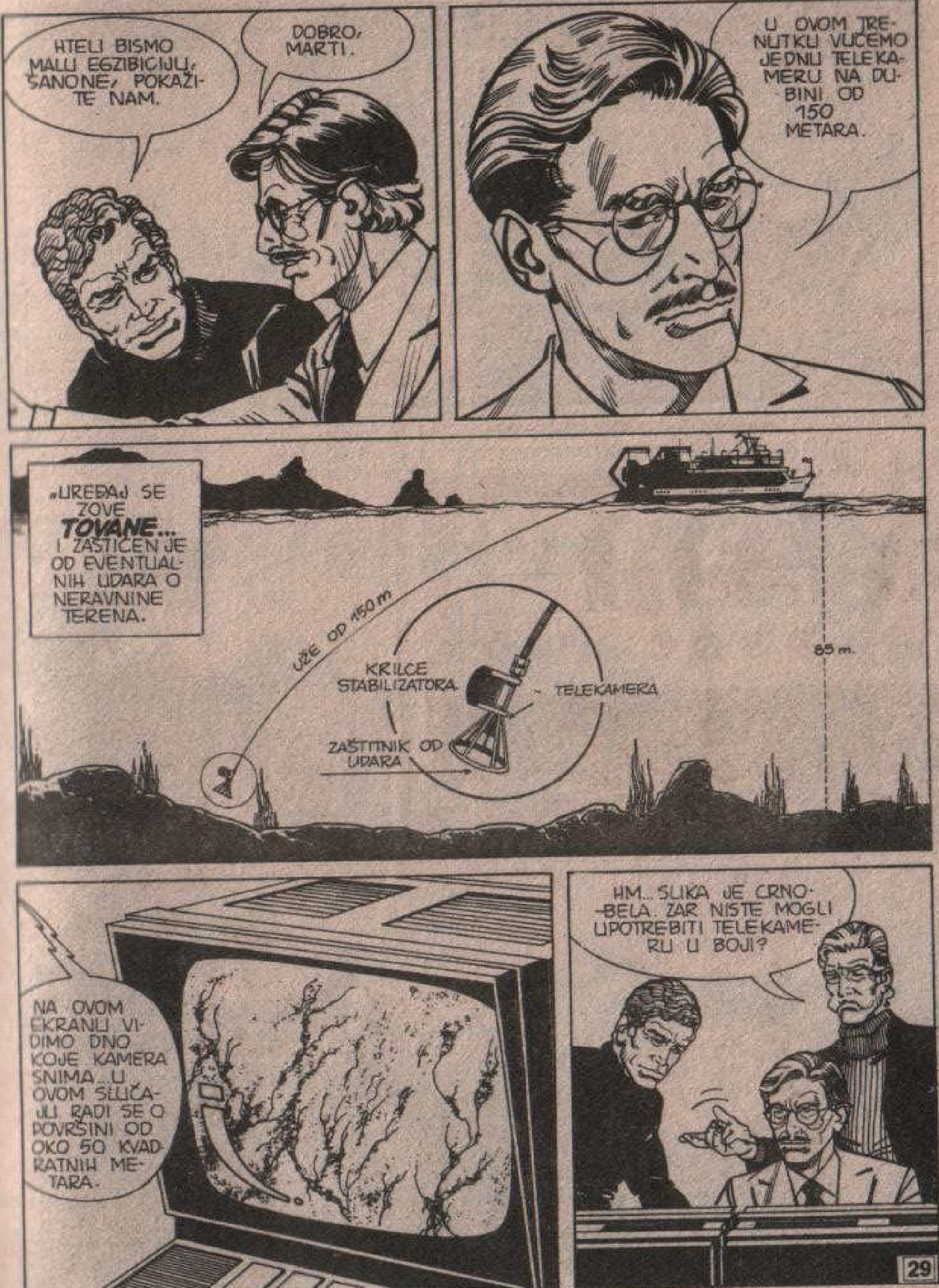
HTELI BISMO MALU EGZIBICIJU, ŠANONE, POKAŽITE NAM.
DOBRO, MARTI.
U OVOM TRENUTKU VUČEMO JEDNU TELEKAMERU NA DUBINI OD 150 METARA.
»UREĐAJ SE ZOVE **TOVANE...** I ZAŠTIĆEN JE OD EVENTUALNIH UDARA O NERAVNINE TERENA.
UŽE OD 150 m
KRILCE STABILIZATORA
TELEKAMERA
ZAŠTITNIK OD UDARA
85 m.
NA OVOM EKRANU VIDIMO DNO KOJE KAMERA SNIMA...U OVOM SLUČAJU RADI SE O POVRŠINI OD OKO 50 KVADRATNIH METARA.
HM... SLIKA JE CRNO-BELA.. ZAR NISTE MOGLI UPOTREBITI TELEKAMERU U BOJI?

BOJE ĆEMO MI DA DAMO, MORTONE.
?
OVO JE VRLO OSETLJIVA TELEKAMERA. KAO ŠTO VIDITE, NA DNU POSTOJE BEZBROJ TONOVA SIVE BOJE.
IMA IH TOLIKO DA LJUDSKO OKO NIJE U STANJU DA IH RAZLIKUJE. ALI POSTOJI INSTRUMENT KOJI I TO MOŽE.
OVAJ RAČUNAR JE SPECIJALNO PROGRAMIRAN. KAO ŠTO SIGURNO ZNATE, MORTONE, TELEVIZIJSKA SLIKA SE SASTOJI OD SVETLEĆIH TAČKICA.
U NAŠEM SLUČAJU IMA IH OKO **OSAM MILIONA** TAČKICA RASPOREĐENIH PO EKRANU KAO REŠETKA.
PRVA TAČKA GORE LEVO JE TAČKA BROJ 1 PRVOG REDA, DRUGA JE BROJ 2 PRVOG REDA I TAKO DALJE... KAO U NEKOJ VELIKOJ POMORSKOJ BICI. SVAKA TAČKA SE MOŽE INDENTIFIKOVATI POMOĆU DVE KOORDINATE.

HM... A KAKO NAM OVO MOŽE POMOĆI DA...
SAMO MALO STRPLJENJA. KALKULATOR JE U STANJU DA POVEŽE SIVE TONOVE SA SVAKOM POJEDINOM TAČKOM I DODELI JOJ VREDNOST OD 0 DO 256.
AKO MU MI NAREDIMO DA SVAKOM OD TIH TONOVA DA DRUGU **BOJU** KAO ŠTO SAD RADIM, NA OVOM DRUGOM EKRANU...
...I MI SMO U MOGUĆNOSTI DA GOLIM OKOM VIDIMO RAZNE TONOVE SIVOG.
„ZAISTA, BOJE SU KONTRASTNIJE. SVETLOSIVOM ODGOVARA, UZMIMO, CRVENO. TAMNIJEM SIVOM ZELENO I TAKO DALJE."
ALI...
...OVDE SE VIDI NEKO SIDRO... DOK GA NA DRUGOM EKRANU NEMA...
...IMA, SAMO GA MI NE PRIMEĆUJEMO. ZAVISNO OD ONOGA ŠTO SE NALAZI NA MORSKOM DNU, RAZVIJAJU SE RAZNE KULTURE MIKROORGANIZAMA, ALGE, PLESNI...

TE MIKROKULTURE POSEDUJU RAZNE INDEKSE PRELAMANJA SVETLOSTI. ČOVEKOVO OKO IH NE RAZLIKUJE, ALI NAŠA IZUZETNO OSETLJIVA TELEKAMERA DA.
ONA NAM IH POKAZUJE „BOJEĆI IH" VEŠTAČKI. IZVRSNO SI TO POKAZAO, SANONE.
OVDE IMAMO JEDAN STARI LENGER ZATRPAN MULJEM. UKOLIKO PRONAĐEMO VELIKU METALNU MASU, OVIM METODOM ĆEMO MOĆI TAČNO DA JE LOKALIZUJEMO.
JA... STVARNO NEMAM REČI...
ZNATE ŠTA ĆU VAM REĆI, MARTI? ČINI MI SE DA SAM DOBRO ULOŽIO NOVAC.
TAP!
A SAD, HAJDE DA ISPIJEMO PO JEDNU ČAŠICU ZA USPEH EKSPEDICIJE!

ZA TO VREME, NA JEDNOM RIBARSKOM BRODIĆU, UDALJENOM NEPUNIH DESET MILJA...
NEMA VESTI?
NIKAKVIH!
POSLEDNJE SAOPŠTENJE NAŠEG ČOVEKA SA „STIL KLOUA" KAŽE DA SE TRAGANJA NASTAVLJAJU BEZ USPEHA.
HM...
KAD JEDAN PREBOGATI MAGNAT ODLUČI DA ULOŽI MILIONE DOLARA U TRAGANJE ZA NEKOM OLUPINOM, TO ZNAČI DA SE POD VODOM NALAZI NEŠTO ZNAČAJNO.
TAKO MISLE NAŠI POSLODAVCI. NO, KAKVO JE TVOJE MIŠLJENJE?
TI DOBRO ZNAŠ DA JE U NAŠEM ZANATU BOLJE NEMATI SVOJE MIŠLJENJE. NO, NAREĐENJE GLASI: POSMATRATI I, U SLUČAJU POTREBE, UMEŠATI SE.
HAJDEMO U LABORATORIJU. USKORO BI TREBALO DA NAM STIGNE NOVA PORUKA.
VMS-10

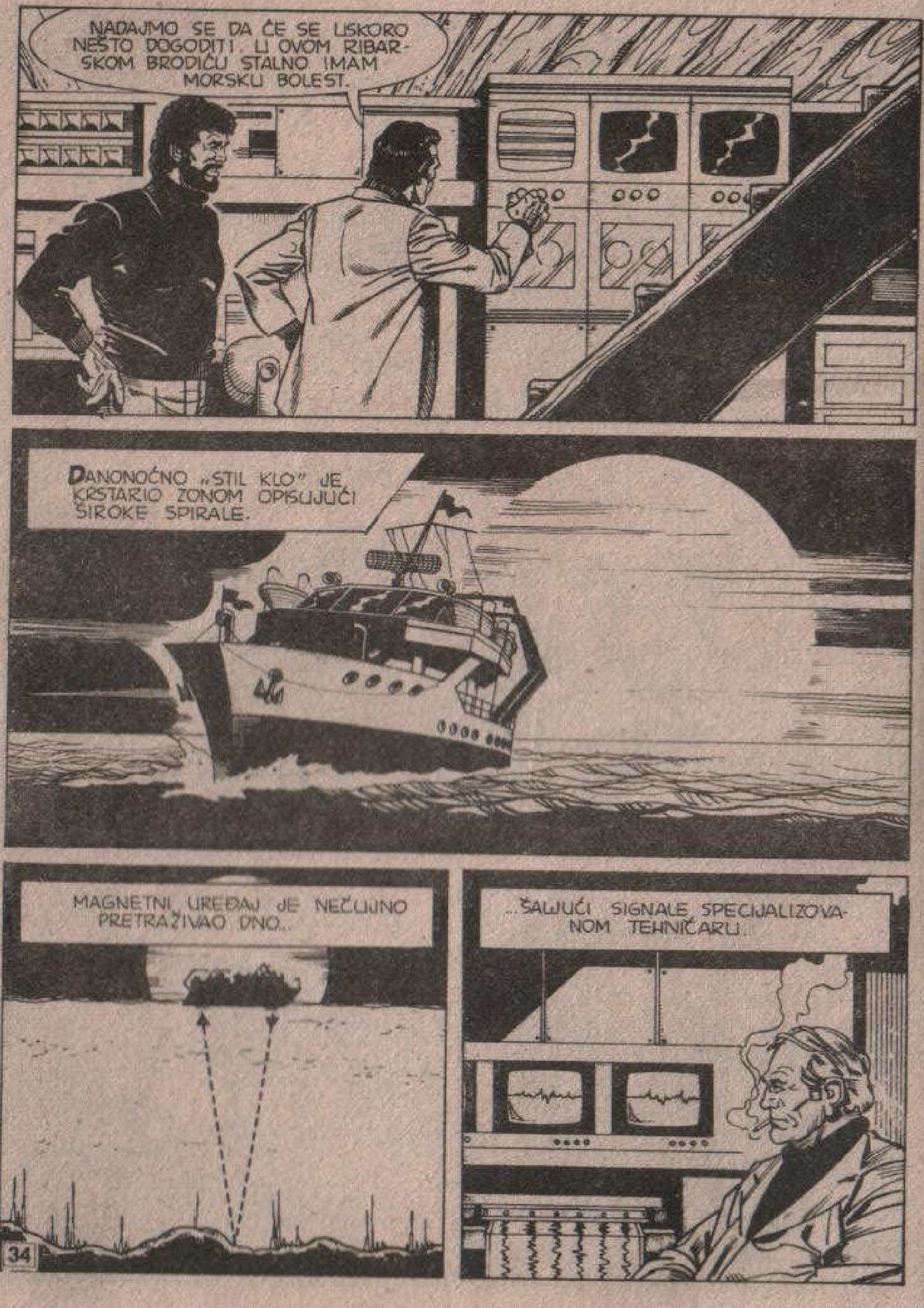
NADAJMO SE DA ĆE SE USKORO NEŠTO DOGODITI. U OVOM RIBARSKOM BRODIĆU STALNO IMAM MORSKU BOLEST.
DANONOĆNO „STIL KLO" JE KRSTARIO ZONOM OPISUJUĆI ŠIROKE SPIRALE.
MAGNETNI UREĐAJ JE NEČUJNO PRETRAŽIVAO DNO...
...ŠALJUĆI SIGNALE SPECIJALIZOVANOM TEHNIČARU...
34

O ČEMU RAZMIŠLJAŠ, MARTI?
O MORTONOVOJ ODLUČNOSTI. O ČINJENICI DA SE, POSLE SKORO SEDAMDESET GODINA, JOŠ BORI DA SAZNA ZAŠTO SU MU UMRLI RODITELJI.
TU SNAGU JA NISAM IMAO. JA SAM VIŠE VOLEO DA NE PRODUBLJUJEM STVAR.
ALI...
TVOJI RODITELJI SU POGINULI U AVIONSKOJ NESREĆI.
DA. DOK SAM SLUŽIO VOJSKU, UVEK SAM SE PITAO DA...
NO, O TOME RADIJE NE BIH GOVORIO. BOLJE HAJDEMO U LABORATORIJU.
35

IMA LI NEŠTO NOVO?
NE, PROFESORE...ALI NE BRINITE...
...ČIM OVA SPRAVA UTVRDI IZVESNU PROMENU MAGNETIZMA, POČEĆE DA ZVONI I OVAJ PANEL ĆE ZATREPERITI KAO NEBO OSUTO ZVEZDAMA.
36

JA ĆU TO ODMAH PRIMETITI I DOĆI ĆU DA VAM JAVIM. PREMA TOME, MOŽETE MIRNO SPAVATI UMESTO DA SVAKI ČAS NAVRAĆATE OVAMO.
HM...
BIIIP! BIIIP!
BIIIP! BIIII
HEJ! USPELI SMO!
!
REKAO BIH DA JESMO! OVO JE PRILIČNA PROMENA.
UKOLIKO SE NE RADI O „LUZITANIJI", ONDA SMO, IPAK, NAIŠLI NA NEŠTO POVEĆE. DAJTE DA IZRAČUNAMO.
37

OSTATAK NOĆI „STIL KLO" JE PROVEO KRSTAREĆI TOM ZONOM U SVE ŠIRIM KRUGOVIMA...
...KAKO BI ODREDIO GRANICE MAKSIMALNOG OBIMA DELA DNA KOJE JE ZAHVAĆENO TOM POJAVOM.
EVO, GLEDAJTE, PROFESORE.
OVO JE OBLAST KOJU BI TREBALO DA ISPITATE TELEKAMEROM. A SAD, AKO DOPUSTITE...
JA BIH POŠAO NA SPAVANJE. VEĆ 20 ČASOVA NISAM OKA SKLOPIO.
JOŠ SAMO JEDNO. UKOLIKO SLUČAJNO OTKRIJETE „LUZITANIJU"... ILI „TITANIK" ILI NEKI LETEĆI TANJIR...

NEMOJTE ME, NI SLUČAJNO, BUDITI ZBOG TAKVE GLUPOSTI!
HA!HA!
NA PALUBI, OTKRIĆE JE IZAZVALO NEOBIČNO UZBUĐENJE.
STEEL CLAW
MORTONOVO ODUŠEVLJENJE BILO JE BEZGRANIČNO.
MISTERIJA, DAJEM VAM REČ DA ĆU VAM UDVOSTRUČITI NAGRADU! HA!HA! VEĆ SAM BIO IZGUBIO SVAKU NADU.
SMIRITE SE, MORTONE... SMIRITE SE...
JOŠ NE ZNAMO DA LI SE RADI O OLUPINI I, ČAK I AKO JE ONA, JOŠ NE ZNAMO HOĆE LI JE TELEKAMERA OTKRITI.
PA, I AKO JE OTKRIJE, TO JOŠ NE ZNAČI DA ĆEMO USPETI DA DO NJE DOĐEMO. A, AKO I DOĐEMO DO NJE, JOŠ NE ZNAMO HOĆEMO LI NAĆI...
HMGVRRR!

POTPUNO DELIM VAŠE MIŠLJENJE, JAVA: VAŠ PRIJATELJ GOVORI KAO NEKI ZLOSLUTNIK.
ZBOG TOGA ĆEMO GA ISKLJUČITI IZ OVE ZDRAVICE! ŽIVELI, JAVA!
HMGRRR!
CANGR!
HA! HA! JAVINE EMOCIJE SU TOLIKO JAKE DA NI ČAŠA NE MOŽE DA IH IZDRŽI...
TELEKAMERA »STIL KLOA« PO TREĆI PUT JE PRELAZILA DNOM NA UDALJENOSTI OD DVADESETAK METARA.

PROŠLO JE VEĆ DESET SATI OTKAKO JE UTVRĐEN DEO KOJI TREBA ISPITIVATI ALI EKRAN SA VEŠTAČKIM BOJAMA NIJE OTKRIO NIŠTA ZANIMLJIVO.
ŠTA TO ZNAČI, PROFESORE MARTI? ZAŠTO SE NIŠTA NE VIDI?
UZROCI MOGU DA BUDU RAZLIČITI. NA PRIMER, MOŽDA BROD LEŽI TAKO DUBOKO POD MULJEM DA NIJE IZMENIO SASTAV NA POVRŠINI...
ILI...
OPROSTITE, ŠENONE... ALI PRIMEĆUJEM DA SU BOJE NA EKRANU SLABO KONTRASTNE.
?
HMM... OČIGLEDNO NEMA RAZLOGA DA TAKVE BUDU.
HTEO SAM REĆI DA SLIKU OBRAZUJU PRELIVI PLAVIH I ZELENIH NIJANSI, BOJE VEOMA SLIČNE MEĐU SOBOM. ZAŠTO, NA PRIMER, NISTE IZABRALI CRVENU I ŽUTU KOJE SE BOLJE RAZLIKUJU?

ALI... TO JE ISTO... JA SAM MISLIO DA...
DAJTE DA JA POKUŠAM.
NEKOLIKO MINUTA, MARTI MISTERIJA SE ZABAVLJAO KOMPLIKOVANOM TASTATUROM KOMPJUTERA...
BIP! BIP! BIP!
...DOK SU SE NA EKRANU BOJE SMENJIVALE KAO U KALEJDOSKOPU.
ZATIM...
MARTI! GLEDAJ!.. GLEDAJ!
PROSTO NE MOGU DA VERUJEM!

TO SU ODŽACI „LUZITANIJE"...
TU JE, PRAVO ISPOD NAS! SAMO TOGA NISMO BILI SVESNI...
ŠENON... BAZI! ŠENON... BAZI!
MISTERIJA JE PRONAŠAO OLUPINU! NISAM ZNAO DA UME DA RADI SA KOMPJUTERIMA.
UTOLIKO GORE!
NADAO SAM SE DA ĆE ODUSTATI OD PODUHVATA, I DA ĆE SE IZBEĆI ONO NAJGORE. S OBZIROM DA TO NISU UČINILI, PONAŠAĆEMO SE ONAKO KAKO MORAMO.

DO ĐAVOLA !
KLIK!
POŠTO JE JUTROS OTKRIO „LUZITANIJU", JA SAM IZMENIO PROGRAM APARATA, ALI ON JE IPAK PRIMETIO BROD.
OVOGA PUTA ĆU RADO PRIHVATITI DA NAZDRAVIMO, MORTONE. EVO TAČNOG POLOŽAJA.
NALAZIMO SE NA 51°22 SEVERNO, 8°41 ZAPADNO... VIŠE MANJE NA TAČKI KOJU NAM JE DAO KOMANDANT ŠVAJGER...
ENNIS
LIMERICK
KILKENNY
MALLOW
CORK
WEXFORD
St. George
SUTRA, U ZORU, SPUSTIĆEMO SE SA „MARKOM 3".

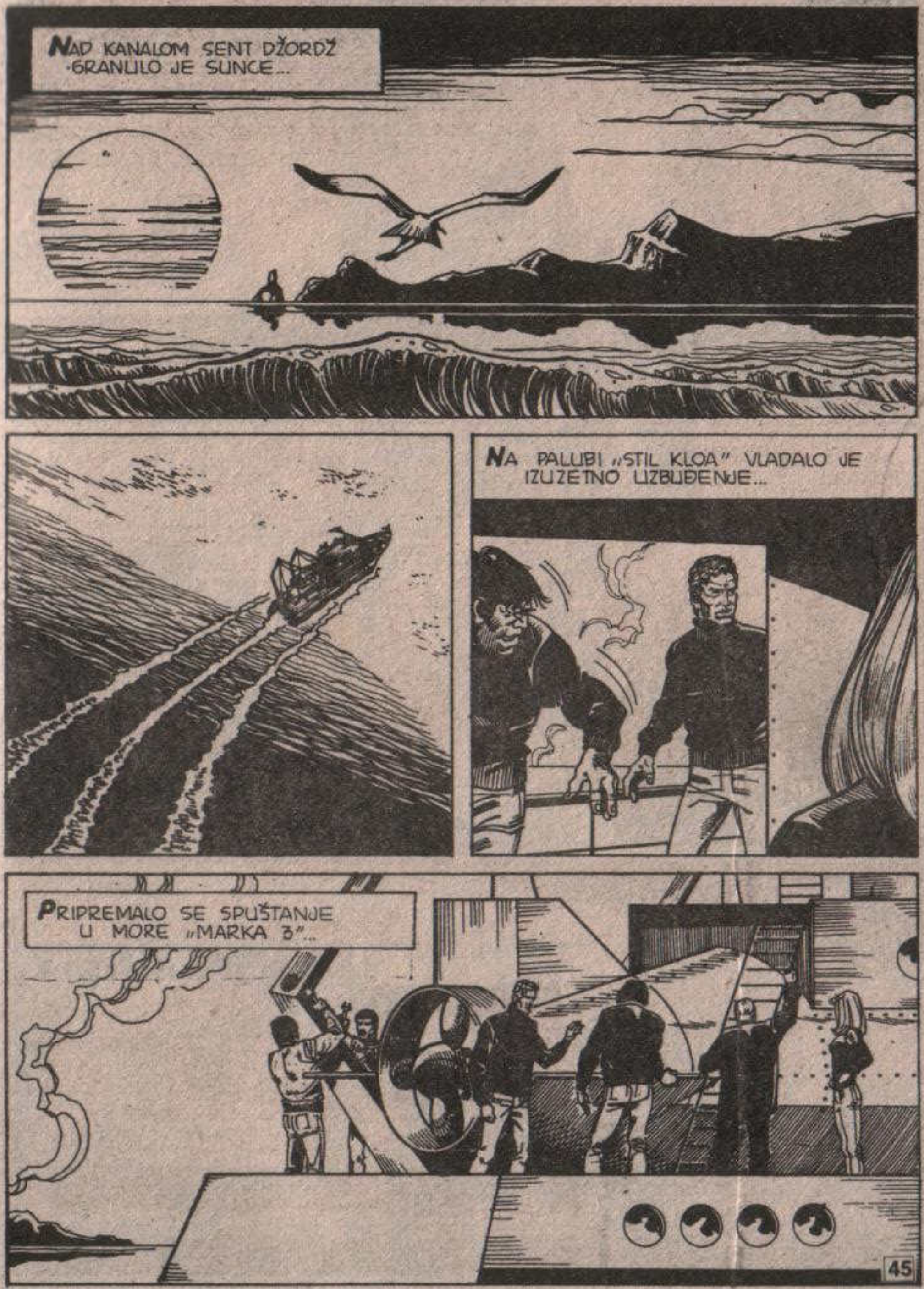
NAD KANALOM SENT DŽORDŽ GRANULO JE SUNCE...
NA PALUBI „STIL KLOA" VLADALO JE IZUZETNO UZBUĐENJE...
PRIPREMALO SE SPUŠTANJE U MORE „MARKA 3"...

SVI STE SPREMNI?
SPREMNI, MARTI!
DOBRO! MISLIM DA MORTON IMA PRAVO DA PRVI SIĐE... NA KRAJU KRAJEVA, ON JE ULOŽIO NOVAC U OVO.
HA, HA!
TRUDIM SE DA IZGLEDAM HLADNOKRVAN, ALI POJMA NEMATE KAKO SE OSEĆAM U OVOM TRENUTKU...
IZGLEDA DA I JAVA UMIRE OD RADOZNALOSTI, ALI SAD JE DOSTA PRIČA.
POŠTO JE SIŠAO I PILOT SPECIJALIZOVAN ZA UPRAVLJANJE „MARKOM 3"...
...TEŠKA VRATA SU SE HERMETIČKI ZATVORILA.
KLANG!

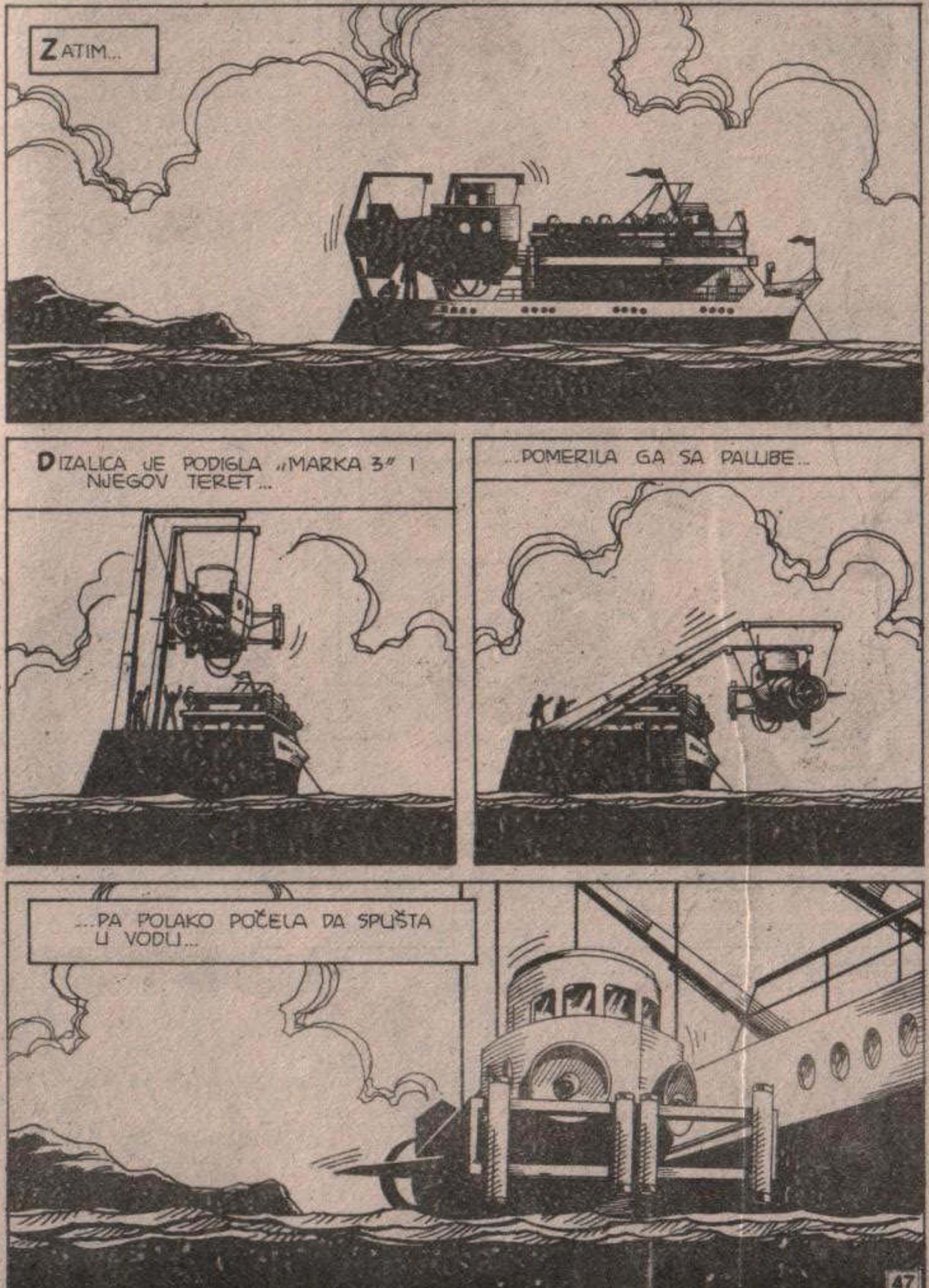
ZATIM...
DIZALICA JE PODIGLA „MARKA 3" I NJEGOV TERET...
...POMERILA GA SA PALUBE...
...PA POLAKO POČELA DA SPUŠTA U VODU...

USPELI SMO!
„MARK 3" JE LAGANO URONJAVAO.
KOMORE SU SE PUNILE VODOM...

NEOBIČNO VOZILO TONULO JE KA DNU.
ZA TO VREME...
SPUSTILI SU „MARKA 3". KAD VI MISLITE DA SE UMEŠATE?
TO SU NAŠE STVARI. U SVAKOM SLUČAJU, PUSTIĆEMO IH DA PRVO OBAVE POSAO.

„MARK 3" JE NASTAVIO DA SE SPUŠTA.
VEĆ NA 100 STOPA DUBINE VLADA APSOLUTNA TAMA.
VELIKI FAROVI, SLIČNI OČIMA NEKOG DŽINOVSKOG ČUDOVIŠTA, PRIVLAČILI SU JATA MALIH RIBA...
NALAZIMO SE NA KOTI 120. PRODUŽAVAMO DA SE SPUŠTAMO.
DOBRO. SAMO VI RADITE SVOJ POSAO.

ZATIM...
DUBINA JE TRIDESET STOPA OD DNA.
U REDU! POČINJEMO DA TRAGAMO!
KROZ SPECIJALNO PROZORČE, PUTNICI SU MOGLI LEPO DA POSMATRAJU MORSKO DNO.

NIČEGA NEMA! PROKLETSTVO! NIČEG! ALI, OVO JE, IPAK, TA ZONA!?
NEMOJTE ZABORAVITI DA SMO JE „VIDELI" SAMO POMOĆU KOMPLIKO-VANOG UREĐAJA, MORTONE... BROD JE ZATRPAN MULJEM!

VEROVATNO ĆEMO USPETI DA VIDIMO DEO DIMNJAKA ILI MOŽDA KOMAN-DNOG MOSTA... ALI NIŠTA VIŠE.
ILI ČAK NEĆEMO NI TO VIDETI. U TOM SLUČAJU, MORAĆE-MO SE POMIRITI SA ČINJENICOM DA GA NEĆEMO IZVADITI. NA-SLEPO NE MOŽEMO TRAŽITI.
PRETRAŽIVANJE DNA SE NASTAVILO SVE DO GRANICA MOGUĆNOSTI „MARKA 3".
ZATIM, KAD JE UREĐAJ PO-ČEO DA IZRONJAVA DA BI SE SNABDEO KISEONIKOM...
HMGRR!
RGGHHH! MMGRR!
ŠTA JE, JAVA?... GDE?...
JAVA JE U PRAVU! MARTI! POGLEDAJTE TAMO!

POSLE SKORO SEDAMDESET GODINA, LJUDSKE OČI SU SE PONOVO ZAUSTAVILE NA „LUZITANIJI".
MOGU VAM REĆI DA SE OSEĆAM KAO KAPETAN AŠAB KAD JE UGLEDAO MOBI DIKA!
SMIRITE SE, MORTONE! JOŠ NISMO UŠLI.
OPERACIJA NEĆE BITI BAŠ TAKO JEDNOSTAVNA. NE MOŽE SE IZVADITI BROD PREKRIVEN HILJADAMA TONA MULJA.
POKUŠAĆEMO DA KORISTIMO METODU LEJK... ALI, PRE SVEGA...
...POSTAVIĆEMO JEDNU BOVU PA ĆEMO IZRONITI. OVDE POSTAJE ZAGUŠLJIVO!

KASNIJE, POŠTO JE POSTAVLJENA BOVA TAČNO NA MESTU GDE DIMNJACI „LUZITANIJE" VIRE IZ DNA PREKRIVENOG MULJEM...
U KOMANDNOJ KABINI „STIL KLOA", MARTI MISTERIJA I MORTON PROUČAVALI SU SLOŽENE PROBLEME VAĐENJA.
POMENULI STE „LEJKOVU CEV"... NE MISLITE, VALJDA, DA KORISTITE SISTEM TOG LUDAKA?
NE BAŠ TO...
...VEĆ NEŠTO ŠTO FUNKCIONIŠE NA ISTOM PRINCIPU I ŠTO JE VEĆ BILO KORIŠĆENO PRI MANJIM VAĐENJIMA. UREĐAJ SE VEĆ NALAZI NA „STIL KLOU" I SAMO JE POTREBNO IZVRŠITI NEKA MALA PODEŠAVANJA.
SAD ĆU VAM NAPRAVITI NEKOLIKO SKICA, MORTONE, DA VAM ILUSTRUJEM ŠTA NAMERAVAM.

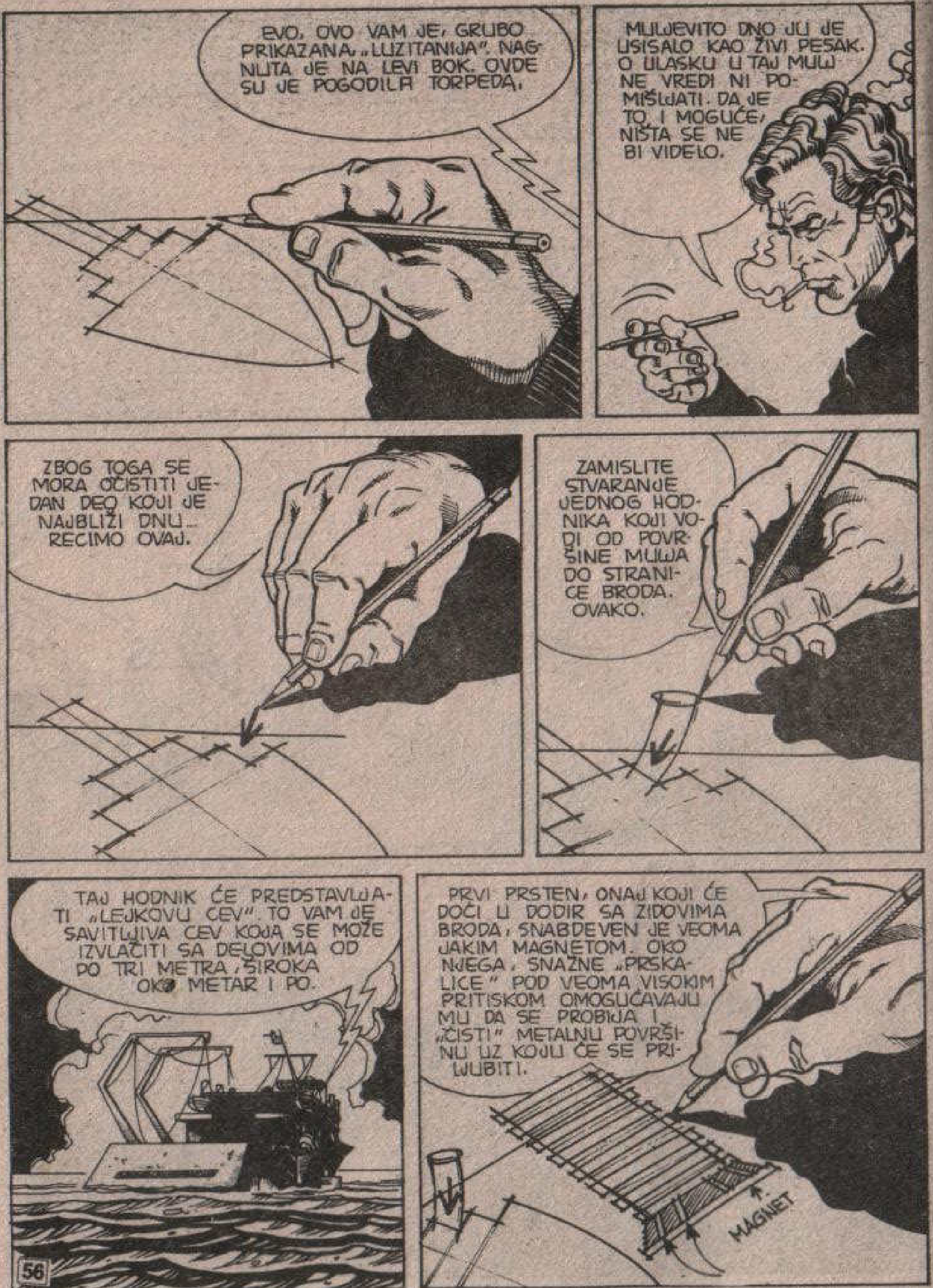
EVO, OVO VAM JE, GRUBO PRIKAZANA „LUZITANIJA". NAGNUTA JE NA LEVI BOK. OVDE SU JE POGODILA TORPEDA.
MULJEVITO DNO JU JE USISALO KAO ŽIVI PESAK. O ULASKU U TAJ MULJ NE VREDI NI POMIŠLJATI. DA JE TO I MOGUĆE, NIŠTA SE NE BI VIDELO.
ZBOG TOGA SE MORA OČISTITI JEDAN DEO KOJI JE NAJBLIŽI DNU... RECIMO OVAJ.
ZAMISLITE STVARANJE JEDNOG HODNIKA KOJI VODI OD POVRŠINE MULJA DO STRANICE BRODA. OVAKO.
TAJ HODNIK ĆE PREDSTAVLJATI „LEJKOVU CEV". TO VAM JE SAVITLJIVA CEV KOJA SE MOŽE IZVLAČITI SA DELOVIMA OD PO TRI METRA, ŠIROKA OKO METAR I PO.
PRVI PRSTEN, ONAJ KOJI ĆE DOĆI U DODIR SA ZIDOVIMA BRODA, SNABDEVEN JE VEOMA JAKIM MAGNETOM. OKO NJEGA, SNAŽNE „PRSKALICE" POD VEOMA VISOKIM PRITISKOM OMOGUĆAVAJU MU DA SE PROBIJA I „ČISTI" METALNU POVRŠINU UZ KOJU ĆE SE PRILJUBITI.
MAGNET

OVA CEV ĆE BITI SPUŠTENA U MULJ I PRILJUBLJENA UZ ZID BRODA.
VODA
MULJ
ZATIM ĆE U AKCIJU STUPITI PUMPE. ONE ĆE U CEV UBACIVATI VODU POD VELIKIM PRITISKOM KOJA ĆE DA OČISTI MULJ.
BIĆE POTREBNO NEKOLIKO POKUŠAJA I JOŠ NE MOŽEMO BITI APSOLUTNO SIGURNI DA ĆEMO USPETI. NARAVNO, TAČKA NA KOJU ĆE CEV BITI PRILJUBLJENA PRETHODNO SE MORA PROUČITI NA PROJEKTU „LUZITANIJE".
U SVAKOM SLUČAJU, POŠTO CEV BUDE POSTAVLJENA I ODSTRANJEN MULJ, OBRAZOVAĆE SE „HODNIK" O KOME SAM RANIJE GOVORIO. KROZ NJEGA ĆE SE KONAČNO CEV MOĆI PRILJUBITI UZ BROD ZATVARANJEM EVENTUALNIH PUKOTINA.
I, TADA ĆE SE MOĆI PRISTUPITI OTVARANJU ULAZA U BROD, KAKO BI SE PREŠLO U NJEGOVU UNUTRAŠNJOST.
ALI... NE MISLITE LI DA JE I SAMA „LUZITANIJA" PUNA BLATA?
MOŽE BITI. U TOM SLUČAJU, MORAĆETE SE OPROSTITI OD VAŠEG TAJANSTVENOG SANDUKA I NOVACA KOJE STE ULOŽILI.

TAKO...
...ČITAVIH NEDELJU DANA, SNABDEVENA SAVRŠENIM RONILAČKIM ODELIMA KOJA SU OMOGUĆAVALA RAD NA VELIKOJ DUBINI, POSADA „MARKA 3" JE BEZBROJ PUTA POKUŠALA DA POSTAVI KOMPLIKOVANI UREĐAJ.
...SVE DOK...
...NIJE KONAČNO OTVOREN KORIDOR IZMEĐU POVRŠINE MULJA I BRODA...

SA RIBARSKOG BRODA...
ŠENON... KOMANDI! ŠENON... KOMANDI!
NAPRAVLJEN JE OTVOR. UNUTRAŠNJOST „LUZITANIJE", IZGLEDA, NEMA MULJA!
UJUTRO, MARTI MISTERIJA I JAVA PRVI PUT SILAZE DOLE. VAĐENJE TOVARA MOŽE SE PLANIRATI TEK KROZ DVA DANA.
NASTAVIĆU DA VAS IZVEŠTAVAM. GOTOVO!
VRLO DOBRO. JOŠ MALO PA ĆE POČETI UZBUĐENJE.

VI STE LUDI! SASVIM STE IZGUBILI RAZUM.
VEĆ SAM TI REKAO, DIJANA. NEMA OPASNOSTI!
UMGRRR!
REKORD DUBINE SA APARATOM ZA DISANJE BEZ ODELA JE 437 STOPA*. MI ĆEMO SE SPUSTITI NAJVIŠE DO 240 STOPA.
*REKORD POSTAVLJEN 14. OKTOBRA 1968. DŽON DŽ. GRINER I R. NILE VOTSON PORED FRIPORTA (BAHAMSKI OTOCI).
PALUBA A, KROZ KOJU ĆEMO UĆI, NALAZI SE NA 175 STOPA. UOSTALOM, MORAMO SE SLOBODNO KRETATI A SA „MANIPULATOROM" TO BI BILO NEMOGUĆE.
HM...
KAKO HOĆETE, MARTI I JAVA. UKOLIKO STE ODLUČILI DA STAVLJATE SVOJ ŽIVOT NA KOCKU, OD VOLJE VAM.
TRAS!

SLEDEĆEG DANA, U PRATNJI „MARKA 3", MARTI I JAVA SU POLAKO KRENULI PREMA DNU KAKO BI IM SE ORGANIZMI PRIVIKLI NA PRITISAK.
NA POLA PUTA DO DNA, POSTAVLJENA JE DEKOMPRESIONA KOMORA KOJA ĆE RONIOCIMA OLAKŠATI ZADATAK.
150 STOPA, NIVO MULJA OSVETLJEN MALIM ALI SNAŽNIM SVETILJKAMA, SMEŠTENIM U MASKAMA JAVE I MARTIJA, POJAVIO SE ULAZ U CEV.
POČELO JE RASVETLJAVANJE TAJNE „LUZITANIJE".

NA „MARKU 3" ČEKALI SU DIJANA I MORTON.
OBOJE SU BILI VEOMA ZABRINUTI, ALI SVAKO NA SVOJ NAČIN, IZ DRUGOG RAZLOGA.
I ŠENON JE ČEKAO ZAMIŠLJEN. MEĐUTIM, NJEGOVE BRIGE NISU BILE SLIČNE PRIRODE.
UNUTRAŠNJOST „LUZITANIJE" KRILA JE U SEBI JEZIV PRIZOR.
OH, UŽASNO!
EVO! OVDE BI TREBALO DA JE SALON.

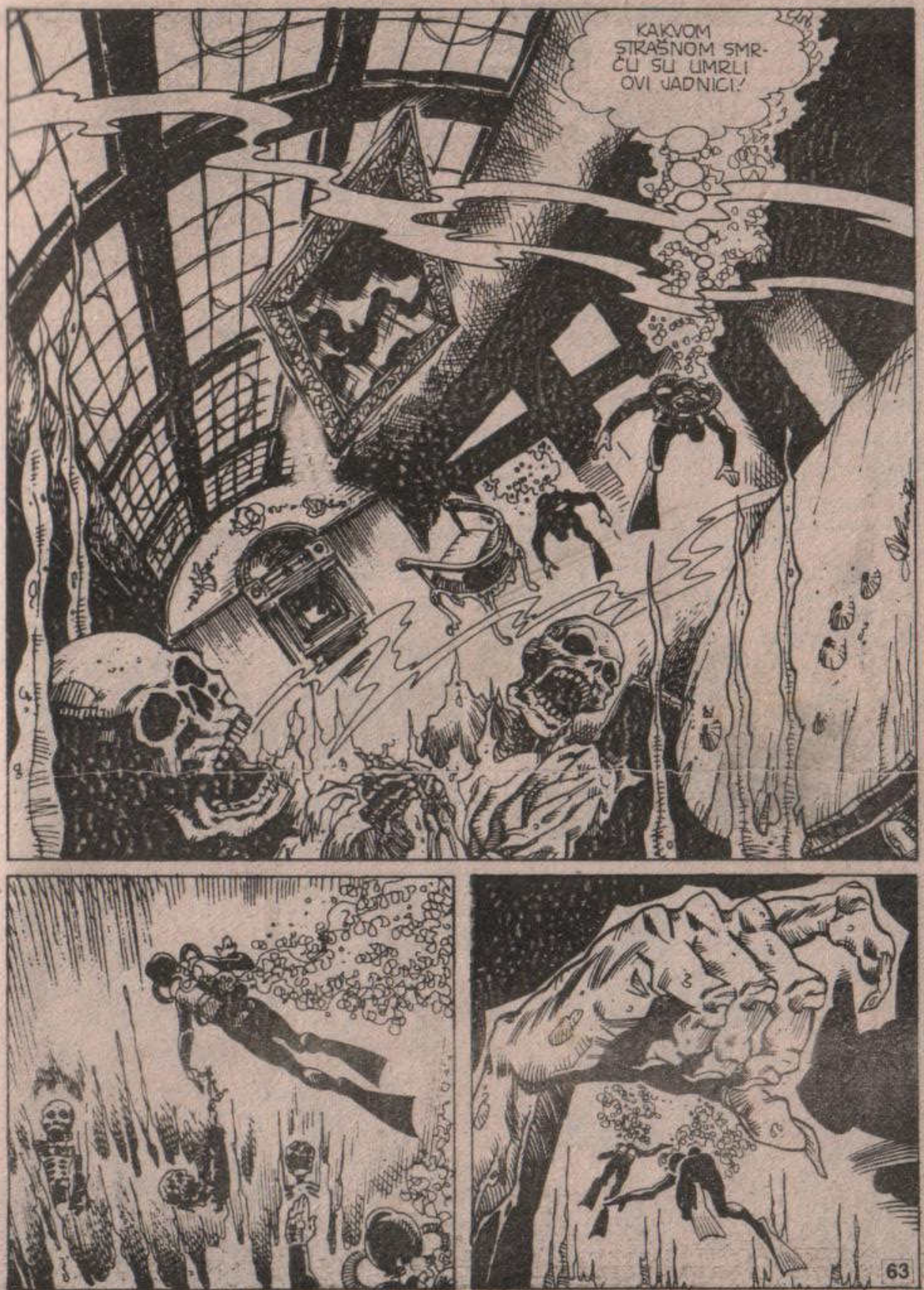
KAKVOM STRAŠNOM SMRĆU SU UMRLI OVI JADNICI!

ČAK JE I NEANDERTALAC IZGLEDAO POTRESEN ONIM ŠTO JE UGLEDAO.
NEKOLIKO TRENUTAKA, MISTERIJA JE MORAO DA OBUZDAVA ŽELJU DA POBEGNE... UDALJI SE OD TOG UKLETOG MESTA.
SAD SMO BLIZU. KABINA MORTONOVIH TREBALO BI DA JE NA OVOJ PALUBI.
OPET KOSTURI... OVI SU SIGURNO POKUŠAVALI DA DOĐU DO ČAMACA.

EVO JE...
63A
VRATA SU SE LAGANO OTVARALA OTKRIVAJUĆI UNUTRAŠNJOST KABINE.
I, DOK JE U BATISKAFU RASLA NAPETOST...
...JAVA I MISTERIJA SU NARUŠILI SEDAMDESETOGODIŠNJI MIR.
VMS. 10

SANDUK! MORTON JE BIO U PRAVU!
NEKOLIKO ČASOVA KASNIJE...
SUTRA ĆEMO GA IZVADITI, MORTONE. IAKO BIH DAO SVE NA SVETU SAMO DA SE NE MORAM VRAĆATI DOLE.
RAZUMEM VAS, PROFESORE, I ŽAO MI JE ŠTO ME GODINE SPREČAVAJU DA I FIZIČKI BUDEM UZ VAS...
...ALI, VERUJTE MI DA SAM DUHOM STALNO SA VAMA. PRE 70 GODINA, SVOJIM OČIMA SAM VIDEO TAJ UŽAS... I ZNAM ŠTA ZNAČI!

SUTRADAN, OPERACIJE SU NASTAVLJENE... „MARK 3" JE ZARONIO...
...A ZA NJIM I JAVA I MARTI MISTERIJA.
ALI, I NA TAJANSTVENOM RIBARSKOM BRODU VLADALA JE NEOPISIVA ŽIVOST.
OTVORITI VRATA...
BIIIP!!
VRATA SU OTVORENA...

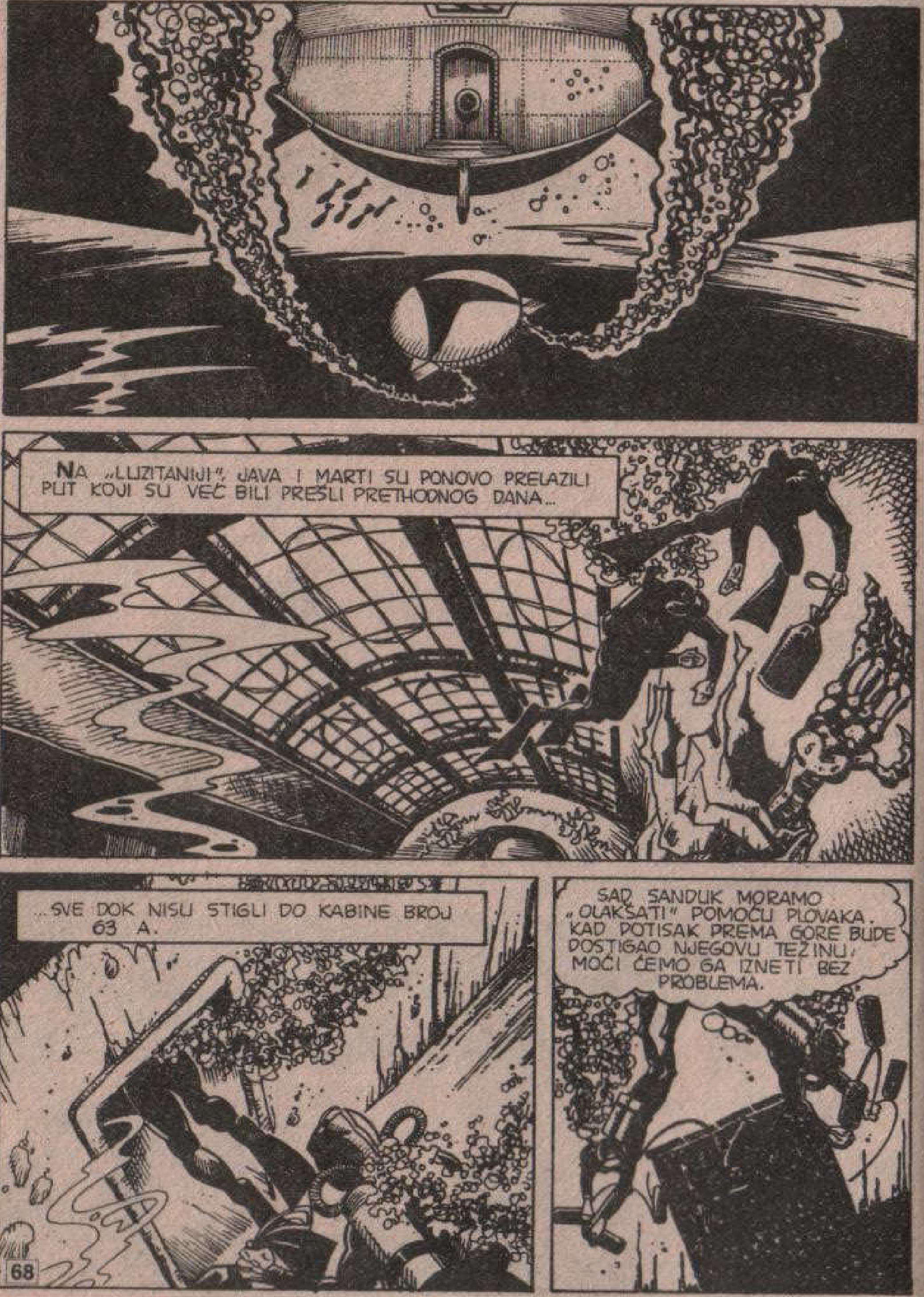
NA „LUZITANIJI", JAVA I MARTI SU PONOVO PRELAZILI PUT KOJI SU VEĆ BILI PREŠLI PRETHODNOG DANA...
...SVE DOK NISU STIGLI DO KABINE BROJ 63 A.
SAD SANDUK MORAMO „OLAKŠATI" POMOĆU PLOVAKA. KAD POTISAK PREMA GORE BUDE DOSTIGAO NJEGOVU TEŽINU, MOĆI ĆEMO GA IZNETI BEZ PROBLEMA.

VESTI SA „MARKA 3"?
JOŠ NIŠTA, ALI NEĆE TLI DUGO ČEKATI.
!
ALI... ZAR VI NISTE NA „MARKU 3"?
DANAS NISAM BILA RASPOLOŽENA DA SIĐEM U TAJ MRTVAČKI SANDUK.
RECITE MI, KOME STE VI TO SLALI OBAVEŠTENJA? KO JE TAJ ŠTO SE TOLIKO INTERESUJE ZA EKSPEDICIJU?
DOBRO...
...NEĆETE MOĆI REĆI DA ZA OVO NISTE SAMI KRIVI.

NAJTEŽE JE GOTOVO... SAD ĆEMO GA PROVUĆI KROZ CEV...
...I „MARK 3" ĆE GA IZNETI NA POVRŠINU.
VIDITE LI IH, MORTONE?
JOŠ NE... ALI, ČEKAJTE...
EVO IH! USPELI SU! USPELI!

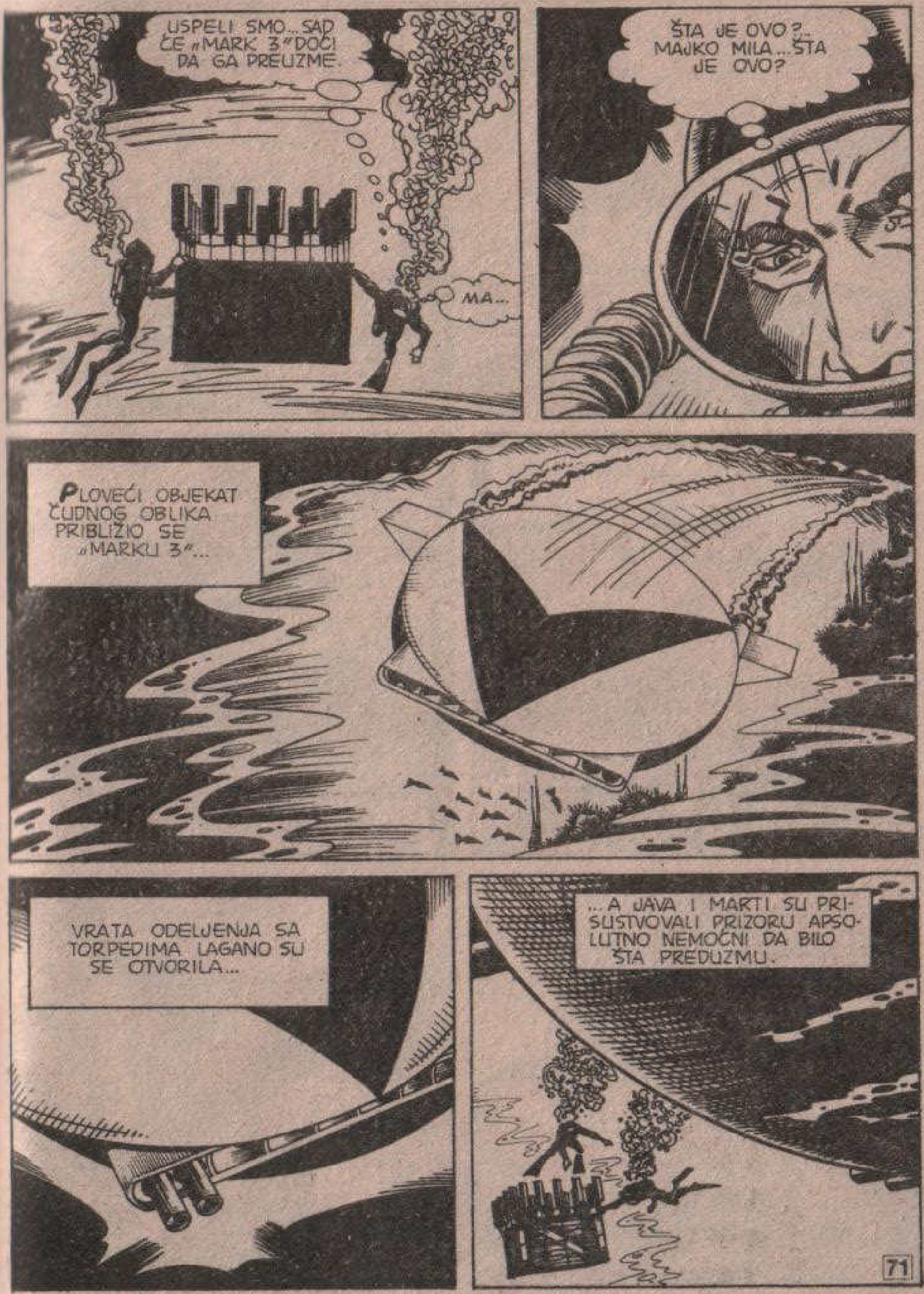
USPELI SMO... SAD ĆE „MARK 3" DOĆI DA GA PREUZME.
MA...
ŠTA JE OVO?.. MAJKO MILA... ŠTA JE OVO?
PLOVEĆI OBJEKAT ČUDNOG OBLIKA PRIBLIŽIO SE „MARKU 3"...
VRATA ODELJENJA SA TORPEDIMA LAGANO SU SE OTVORILA...
...A JAVA I MARTI SU PRISUSTVOVALI PRIZORU APSOLUTNO NEMOĆNI DA BILO ŠTA PREDUZMU.

SPREMAJU SE DA NAS TORPEDUJU! HOĆE DA SE DOČEPAJU SANDUKA!
!
IZNENADA...
...VRATANCA SU SE ZATVORILA...
...I PLOVEĆI OBJEKAT JE NAPRAVIO ZAOKRET...
...PA SE UDALJIO PUNOM BRZINOM.
NA „STIL KLOU"...
MA KO DA STE, PONAVLJAM PORUKU KOJU SAM VAM UPUTIO PRE NEKOLIKO MINUTA...
...PREKINITE AKCIJU! KAPETANIJA U LUCI JE OBAVEŠTENA I SVAKI ČAS MOGU POLETETI HELIKOPTERI.

23
A KAD SLEDEĆI PUT BUDETE BIRALI ŠPIJUNA, DOBRO SE ČUVAJTE DA NE IZABERETE NAUČNIKA. VAŠ ŠENON JE DOZVOLIO DA GA RAZORUŽAMO KAO **POČETNIKA!**
TAKO POSLE NEKOLIKO ČASOVA...
...POČELO JE OTVARANJE SANDUKA U ATMOSFERI VELIKOG UZBUĐENJA...
HMM...
MISLIM DA TA ČAST TREBA DA PRIPADNE MARTIJU MISTERIJI KOJI JE U OVO ULOŽIO SVU SVOJU HRABROST I STRUČNOST...
HVALA, MORTONE.

ALI JA BIH VIŠE VOLEO DA TO UČINI DIJANA. NA KRAJU KRAJEVA, DA ONA NIJE OTKRILA ŠENONA, MI BISMO BILI NA DNU MORA, A SANDUK BI SE NALAZIO U RUKAMA NAŠIH TAJANSTVENIH NEPRIJATELJA.
HM... MISLITE DA SE RADI O ŠPIJUNAŽI?
SIGURAN SAM U TO. U SVAKOM SLUČAJU, USKORO ĆEMO SAZNATI.
ČINJENICA JE DA SU NAREDILI DA PLOVEĆI OBJEKAT OBUSTAVI NAPAD ČIM JE DIJANA JAVILA DA KAPETANIJA ZNA ZA NJIHOVO PRISUSTVO.
HAJDE, DIJANA! IZVOLI...
NATRULO DRVENI OMOTAČ JE BRZO POPUSTIO...
KRAK!
...PA SE POJAVIO DRUGI, METALNI, BRIŽLJIVO ZAVAREN.
OVDE NAM JE POTREBAN APARAT ZA BUŠENJE. VAŠ OTAC JE BIO VRLO PREDOSTROŽAN.
POSLE PET MINUTA...

MISTERIJA JE PRINEO PLAMENI JEZIK...
FRIZZZ.....
...I KALAJ JE POČEO DA SE TOPI.
FRIZZZZ..
ZATIM...
OVO PREPUŠTAM VAMA, MORTONE.
SKORO POŽUDNO, MORTONOVE RUKE DODIRNULE SU POKLOPAC SANDUKA.
!

SVE JE UMOTANO U VOŠTANU HARTIJU.
DA VIDIMO...
POMOZI MI, JAVA... OVO JE TEŠKO...
MOŽDA ĆEMO USKORO DA SE UPOZNAMO SA TAJNIM ORUŽJEM BERMUDSKOG TROUGLA.

ALI...
OH, GLEDAJTE!
OVO JE RADARSKA ANTENA!
A OVO...

...RADARSKI EKRAN ...SA RADARSKIM ELEKTRONSKIM UREĐAJEM!
HMGRRR!
RIP!
MITRALJEZI! OVO SU MITRALJEZI!
DA ...MODEL IZ 1976. GODINE!!!
ZNATE LI VI ŠTA OVO ZNAČI?

SVE OVO SE MOŽE NAĆI U ČAMCU OBALNE STRAŽE ... ALI 1915. GODINE NIJE MOGLO POSTOJATI!!!
RADAR SU SAVEZNICI PRONAŠLI TOKOM DRUGOG SVETSKOG RATA.
...ALI... KAKO JE ONDA MOGUĆE...NIŠTA NE RAZUMEM.
MARTI!
MISLIM DA BI NAM OVO MOGLO PRUŽITI IZVESNO OBJAŠNJENJE.
STROGO POVERLJIVO OPERACIJA MARTI MISTERIJA

NEVEROVATNO!
DOSIJE O ČITAVOJ OPERACIJI... NALAZIO SE U SANDUKU ZAJEDNO SA SVIM OSTALIM.
ČITAJTE, MARTI. NA KRAJU KRAJEVA, NA NJEMU JE VAŠE IME.
NEĆU ČEKATI DA MI TO DVAPUT KAŽETE, MORTONE.
„KAPETAN FRENK MORTON ŠEFU STRATEŠKOG ODSEKA 1915. GODINE...”
„IZVEŠTAJ O PRONALASKU NEPOZNATOG ORUŽJA NA PUČINI ISPRED HAMILTONA (BERMUDSKA OSTRVA)...”
„15. MARTA 1915. GODINE ISKRCAO SAM SE U NASAU, NA BAHAMIMA, ODAZIVAJUĆI SE PORUCI „R”, KOMANDANTA SLUŽBE U SEKTORU 19...”

POSLE KRAĆEG ZAGONETNOG RAZGOVORA, „R” ME JE ODVEO U JEDNU PROSTORIJU GDE ME JE ČEKAO VEOMA VISOKI FUNKCIONER ČIJE IME NE MOGU DA NAVEDEM ČAK NI U ZVANIČNOM IZVEŠTAJU.”
„O KOME SE RADI?
SAMI ĆETE PROCENITI, KAPETANE MORTONE. DOĐITE, HOĆU NEŠTO DA VAM POKAŽEM
„SLUŽBENIK ME JE POVEO U PODZEMNI POLIGON KOJI SE NALAZIO ISPOD KONZULATA.”
VI SE RAZUMETE U ORUŽJE, MORTONE?
NARAVNO. U KRAJNJOJ LINIJI, ONO JE DEO MOG POZIVA.
ONDA MI RECITE ŠTA MISLITE O OVOME.
?

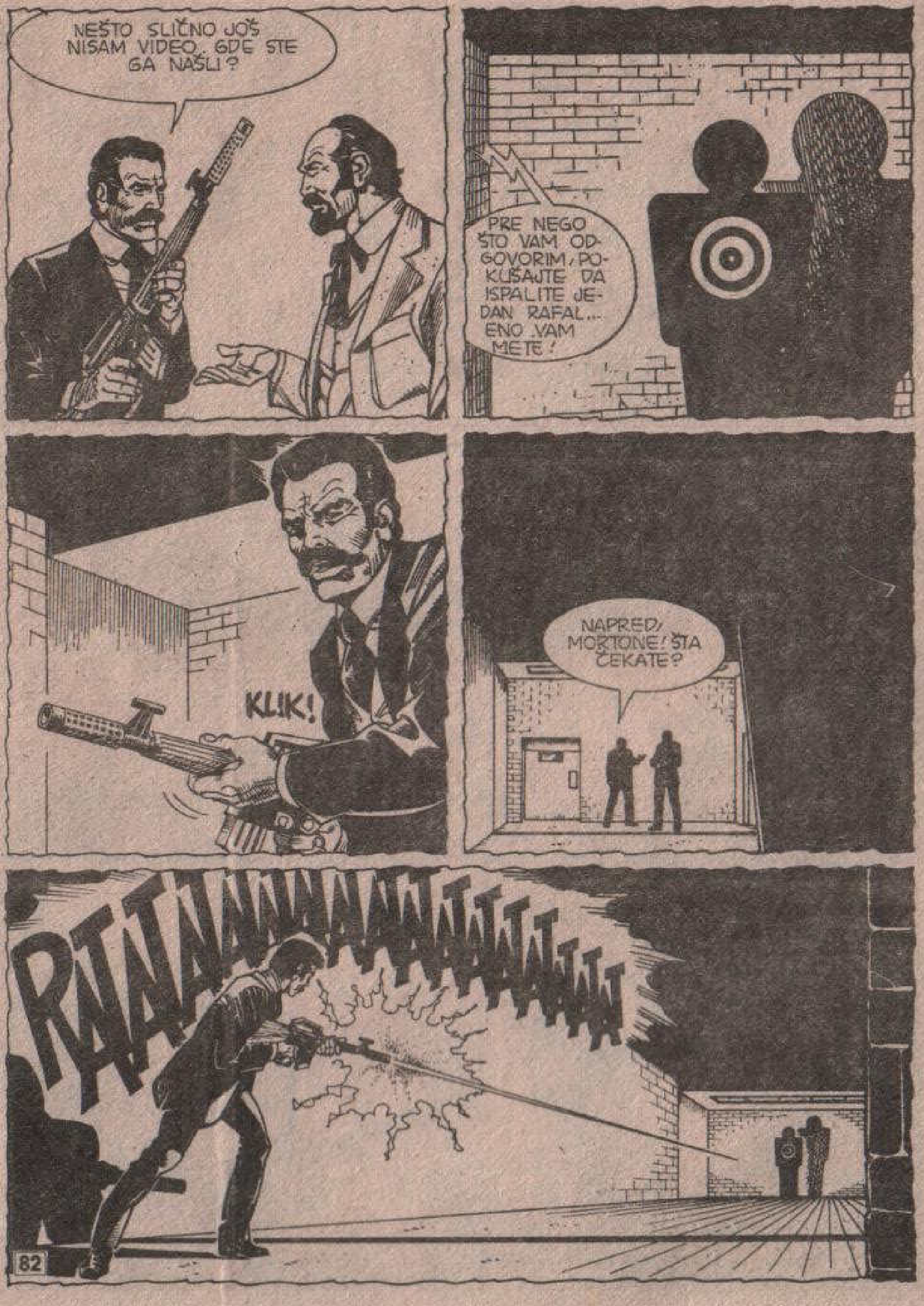
NEŠTO SLIČNO JOŠ NISAM VIDEO. GDE STE GA NAŠLI?
PRE NEGO ŠTO VAM ODGOVORIM, POKUŠAJTE DA ISPALITE JEDAN RAFAL... ENO VAM METE!
KLIK!
NAPRED, MORTONE! ŠTA ČEKATE?

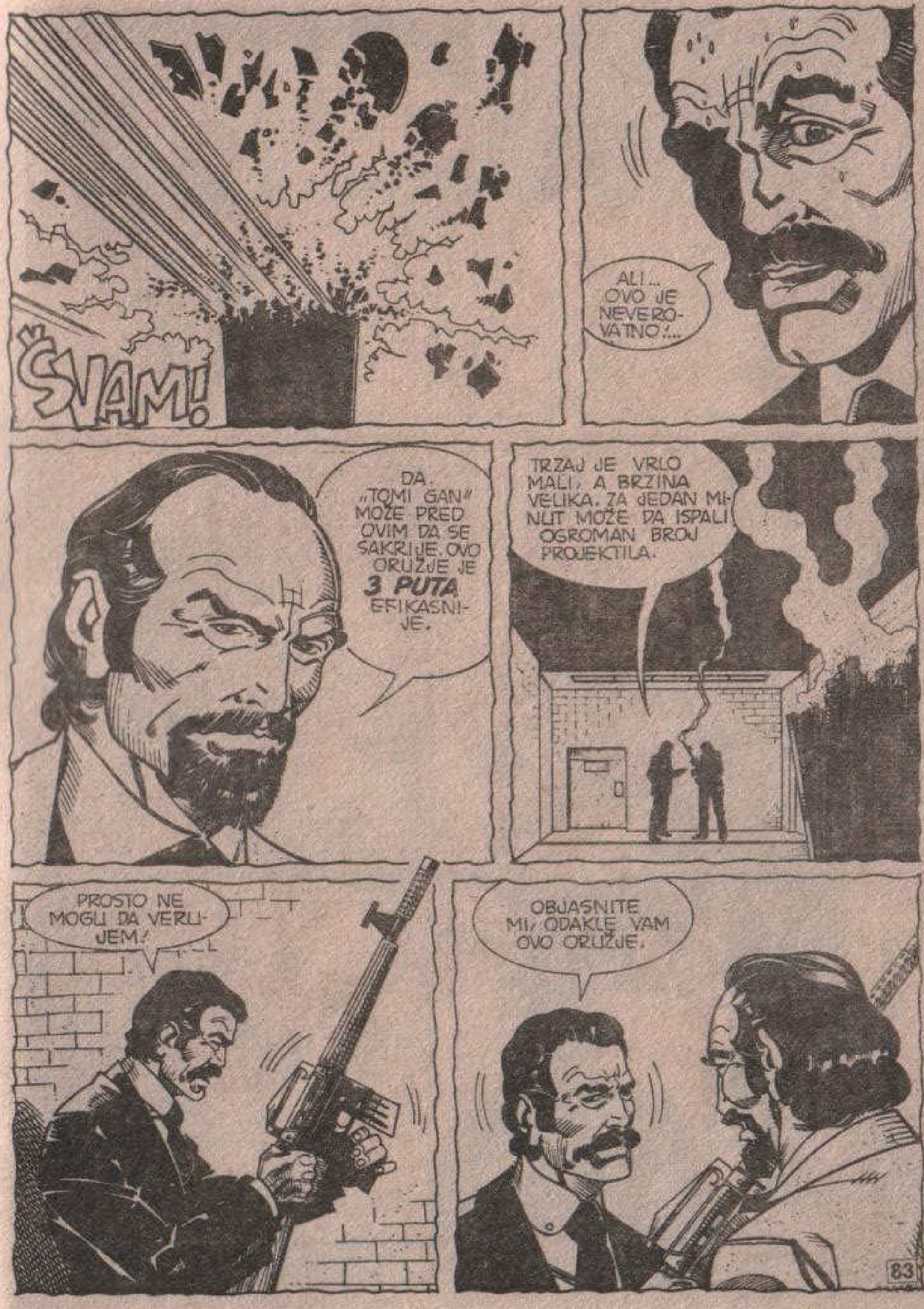
ŠVAM!
ALI... OVO JE NEVEROVATNO!...
DA. „TOMI GAN" MOŽE PRED OVIM DA SE SAKRIJE. OVO ORUŽJE JE **3 PUTA** EFIKASNIJE.
TRZAJ JE VRLO MALI, A BRZINA VELIKA. ZA JEDAN MINUT MOŽE DA ISPALI OGROMAN BROJ PROJEKTILA.
PROSTO NE MOGU DA VERUJEM!
OBJASNITE MI, ODAKLE VAM OVO ORUŽJE.

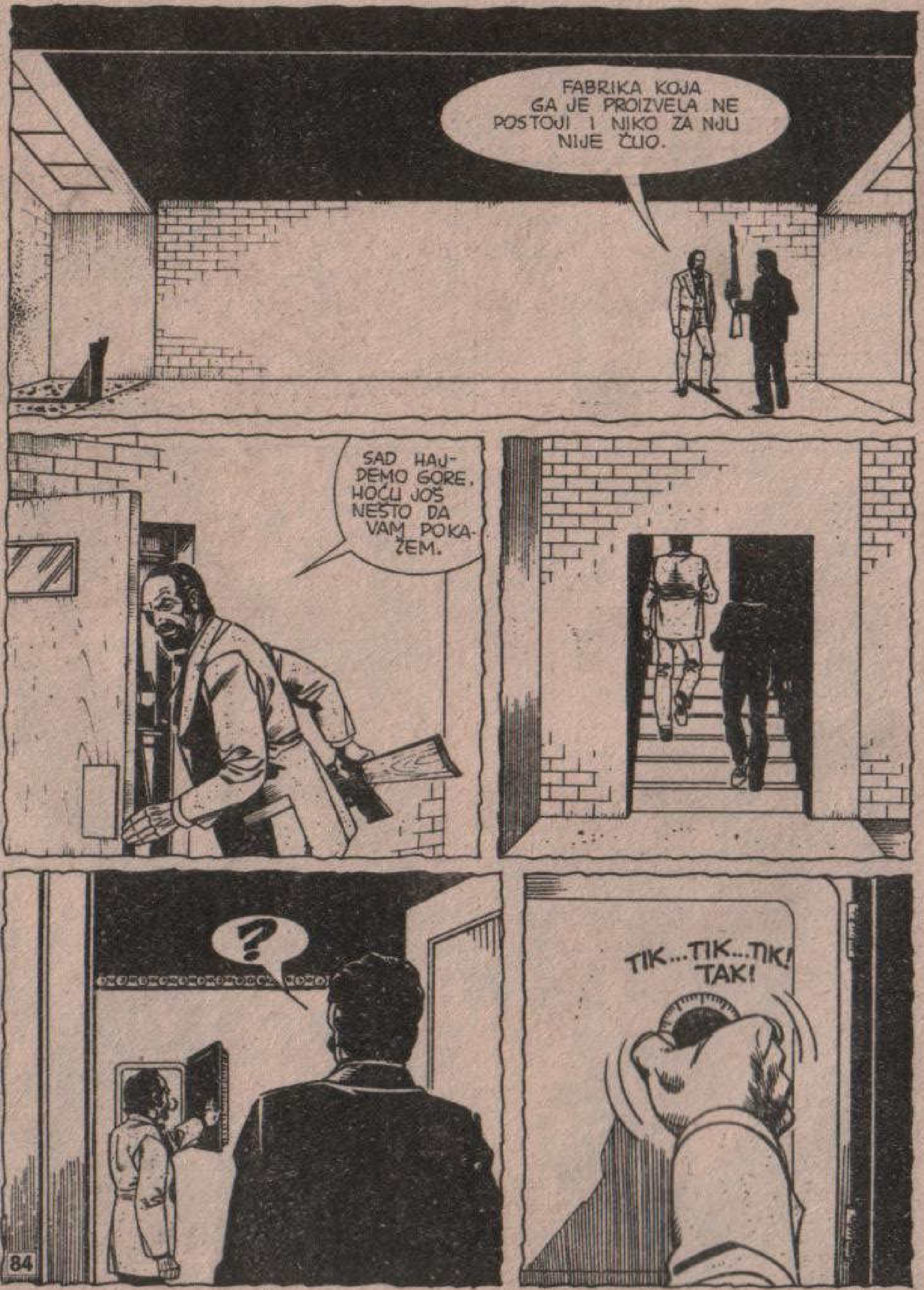
FABRIKA KOJA GA JE PROIZVELA NE POSTOJI I NIKO ZA NJU NIJE ČUO.
SAD HAJDEMO GORE. HOĆU JOŠ NEŠTO DA VAM POKAŽEM.
?
TIK...TIK...TIK! TAK!

OVO NIJE TAKO UBISTVENO, ALI JE ISTO TAKO BRZO.
?
A ŠTA JE TO?
PROBAJTE! SASTAVITE NEKI BROJ PRITISKOM NA TASTERE. POMNOŽITE GA SA DRUGIM BROJEM ISTO PRITISKAJUĆI TASTERE.
PA, OVO JE NEVEROVATNO!
CE
KAKO RADI? OVI BROJEVI NA EKRANU KAO DA SE POJAVLJUJU NI IZ ČEGA.
HAJDE, SAMO NASTAVITE DA MNOŽITE.
U REDU... PUTA PET OSAM DEVET...
BIP
BIP
BIP

JEDNAKO...
?
OVO VAM JE REZULTAT. MOŽETE GA PROVERITI RUČNO, ALI VAM JAMČIM DA JE TAČAN.
ON VADI I KORENE, IZRAČUNAVA PROCENTE, STEPENOVANJE... I SVE TO U DELIĆU SEKUNDE.
FANTASTIČNO!
DA SMO U SREDNJEM VEKU, PROGLASIO BIH VAS VEŠCEM.
RECITE MI, MOLIM VAS, ŠTA SVE OVO ZNAČI. JA SAM ZAPANJEN.

POTPUNO VAS RAZUMEM, MORTONE.
PRE NEGO ŠTO NASTAVIMO, PONUDIO BIH VAS PIĆEM... NEČIM HLADNIM...
HOĆETE LI KOKA-KOLU? PEPSI? PIĆE PROIZVEDENO U NAŠAJ?
I TO... TO JE PIĆE? MENI TO LIČI NA **BOMBE...**
FFFFFŠŠŠŠŠŠ
Coca-Cola
PA...

ALI, NIJE LOŠE. SAD ĆETE SE I SAMI UVERITI.
U REDU. SAD MOŽETE PRESTATI SA TAJANSTVENOŠĆU I REĆI MI GDE STE SVE TO PRONAŠLI.
U JEDNOM MOTORNOM ČAMCU...
...KOJI JE PLOVIO NA PUČINI ISPRED HAMILTONA.
PRVO SU GA PRIMETILI RIBARI I JEDAN NAŠ MOTORNI ČAMAC POŠAO JE DA GA DOVUČE.
KAD SU SE POPELI U NJEGA, NISU MOGLI OČIMA DA VERUJU PA SU NAS ODMAH IZVESTILI.

OVE STVARI SMO KRIŠOM PRENELI... ALI, ČAMAC SMO OSTAVILI S OBZIROM NA ČINJENICU DA JE ONO ŠTO SE U NJEMU NALAZILO BILO SUVIŠE OPASNO ZA TAKO DUGO PUTOVANJE.
„ODMAH SMO PREŠLI NA BERMUDE I ZA DVA DANA STIGLI SMO U HAMILTON.“
„SLUŽBENIK ME JE ODVEO DO MOLA KOJI JE ČUVALA NEKOLICINA POUZDANIH LJUDI.“
EVO ČAMCA, MORTONE!
NEVEROVATNO!
„BIO JE TO „NAŠ“ MOTORNI ČAMAC. „NAŠ“ U SMISLU DA JE NA SEBI IMAO OZNAKE POLICIJE IZ NASAUA, DOK JE, U STVARI, BIO MODEL KOJI NIKO PRE TOGA NIJE VIDEO.“

NEVEROVATNO!
MOTORNI ČAMAC... NIJE MOGUĆE...
ŠTA NIJE MOGUĆE?
ČEKAJTE! DOZVOLITE DA NASTAVIM ČITANJE...
„...OPREMLJEN JE KRAJNJE SAVRŠENIM UREĐAJIMA. I, ČITAVA UNUTRAŠNJOST JE, KAKO DA KAŽEM, POTPUNO NESVAKIDAŠNJA."
KAKO JE TO MOGUĆE?... ČUVANJE TAJNE U VEZI SA ORUŽJEM JOŠ MOGU DA RAZUMEM... ALI ZAŠTO KRITI POSTOJANJE PIĆA U KONZERVAMA? ILI, MALIH DŽEPNIH RAČUNARA?
NIKO NIJE NAMERAVAO DA IH KRIJE, MORTONE.

POGLEDAJTE, MOLIM VAS, OVO. NAŠAO SAM U ČAMCU.
„...PRUŽIO MI JE NOVINE KOJE IZLAZE U NASAUU. POGLED MI JE PAO NA KRUPAN NASLOV...
ČUVENI ISTRAŽIVAČ MARTI MISTERIJA U POSETI BAHAMSKIM OSTRVIMA
DECEMBAR 1982
„...PRVO ZA ŠTA MI JE OKO ZAPELO BO JE DATUM... DECEMBAR 1982"!
NEVEROVATNO!
DECEMBAR 1982. U TOM PERIODU SAM STVARNO TAMO BIO... ALI KAKO...
NASTAVI, MARTI... NASTAVI...

"...TO NEPOZNATO IME LEPO JE ZVUČALO..„MARTI MISTERIJA". REŠIO SAM DA TAKO NAZOVEM TU NEVEROVATNU OPERACIJU."
"...„NEVEROVATNO" JE PRAVA REČ. TAJ MOTORNI ČAMAC JE STVARNO LIČIO NA NEŠTO ŠTO JE DOŠLO IZ BUDUĆNOSTI."
„MOŽETE PRETPOSTAVITI KAKVE SU SE SVE MISLI VRZMALE U MOJOJ GLAVI. POZNATE SU MI BILE LEGENDE U VEZI SA DELOM MORA, GDE JE TAJ ČAMAC PRONAĐEN... ALI, MOJ MOZAK JE ODBIJAO DA IH PRIHVATI..."
„PA, IPAK, DOKAZ JE STAJAO PREDA MNOM... TAJ MOTORNI ČAMAC, SA SVOJOM NAPREDNOM TEHNOLOGIJOM."
„POKUŠAO SAM DA ISPITUJEM LJUDE KOJI SU ZATEČENI U ČAMCU"
"...ALI, ONI NISU BILI U STANJU DA ODGOVORE. UBRZO SU ZAPALI U TRANS. KOSA IM JE SASVIM POSEDELA."

„TO PUTOVANJE U VREME" NA NJIMA JE OSTAVILO NEIZBRISIVE TRAGOVE... JEDAN OD NJIH JE, U PRAVOM SMISLU REČI, NESTAO!"
„TO JE POTRAJALO NEKOLIKO MINUTA. ZATIM, PONOVO JE DOBIO OBLIK I ZAPALIO SE KAO BUKTINJA."
„SAMO JEDAN OD NJIH JE POSEDOVAO IZVESNU LUCIDNOST. OBEĆAVŠI IM DA ĆU IH ŠTITITI (SAZNAO SAM DA SU TI LJUDI BILI BANDITI) USPEO SAM DA MI OBJASNI RAD JEDNOG UREĐAJA KOGA JE ON ZVAO RADAR."
„TO JE FANTASTIČAN INSTRUMENT, U STANJU JE DA OTKRIVA PRIBLIŽAVANJE BRODOVA ILI DRUGIH APARATA. ODMAH SAM POMISLIO, DA BI NAŠA MORNARICA SA SLIČNIM UREĐAJEM BILA NEPOBEDIVA..."
"...ČOVEK NIJE BIO U STANJU DA MI OBJASNI KAKO TAJ UREĐAJ FUNKCIONIŠE, VEĆ JE SAMO ZNAO DA GA KORISTI, KAO ŠTO MI KORISTIMO AUTOMOBIL ILI GRAMOFON..."

„PORED TOGA, KAO DA TO NIJE DOVOLJNO, I ON JE ODJEDNOM ZAPAO U ONO NEOBJAŠNJIVO STANJE. POSTAO JE NEVIDLJIV! IZGOREO JE KAO BUKTINJA."
„POMOĆU SLUŽBENIKA I NJEGOVIH LJUDI, DEMONTIRALI SMO RADAR U NADI DA ĆE NEKI NAUČNIK USPETI DA PRODRE U NJEGOVU TAJNU."
„TO SMO URADILI U POSLEDNJI ČAS JER UPRAVO TOG ISTOG DANA..."
„STRAHOVITO NEVREME SRUČILO SE NA OSTRVO."
„BRODIĆ KOJI JE DOŠAO IZ BUDUĆNOSTI VETAR JE ODNEO NA PUČINU GDE JE I POTONUO."

„U OVOM SANDUKU, HERMETIČKI ZATVORENOM, NALAZI SE SVE ŠTO SMO USPELI DA SPASEMO: MITRALJEZI, MALI RAČUNAR, RADAR I UZORCI PIĆA.
EVO...
„KAO ŠTO SAM JAVIO PUTEM ŠIFRE, SVI OVI UREĐAJI ĆE BITI POSLATI BRODOM „LUZITANIJA". IZGLEDA DA JE VEST O SENZACIONALNOM OTKRIĆU PROCURILA I DA NEPRIJATELJI VREBAJU EVENTUALNI „SPECIJALNI TOVAR".
LUSITA
„FRENK MORTON, MAJA 1915. GODINE."

NEKOLIKO TRENUTAKA VLADALA JE NEMA TIŠINA.
ATIM...
JA...
ČINI MI SE DA SANJAM. JA **ZNAM** KO SU BILI TI LJUDI U MOTORNOM ČAMCU, MORTONE.
PADALI SU BANDI KO-
S JE KIDNAPOVALA.
JA SMO IH VIDELI
OJIM OČIMA...
„...KAKO NESTAJU, KAO DA PROPADAJU KROZ NEKA NEVIDLJIVA VRATA."

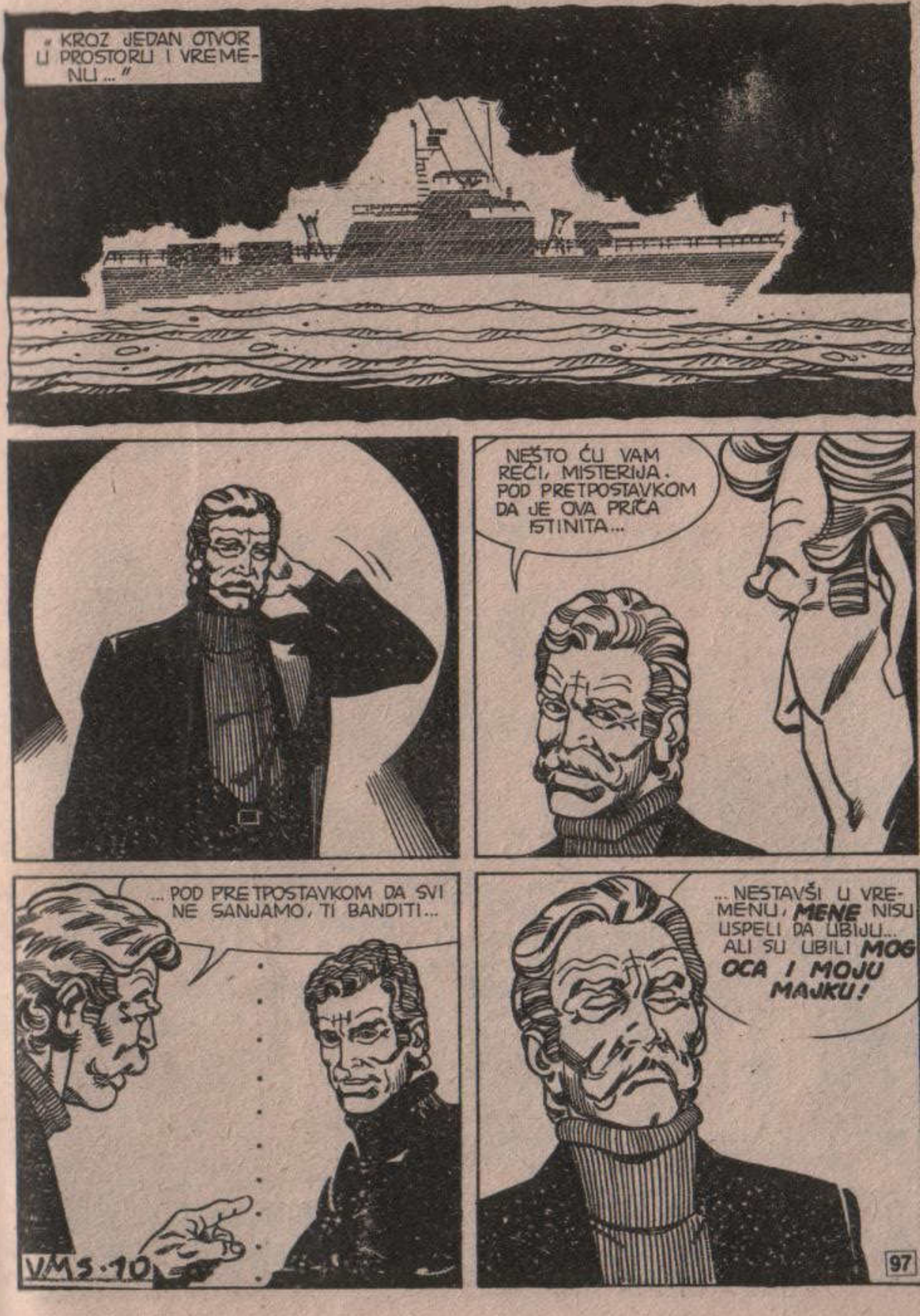
„KROZ JEDAN OTVOR U PROSTORU I VREMENU..."
NEŠTO ĆU VAM REĆI, MISTERIJA. POD PRETPOSTAVKOM DA JE OVA PRIČA ISTINITA...
...POD PRETPOSTAVKOM DA SVI NE SANJAMO, TI BANDITI...
...NESTAVŠI U VREMENU, **MENE** NISU USPELI DA UBIJU... ALI SU UBILI **MOG OCA I MOJU MAJKU!**
VMS-10

NJUJORK...
"... I TAKO JE KRUG ZATVOREN. ALI TOLIKE TAJNE JOŠ SU OSTALE NERASVETLJENE..."
BIP... BIP... BIP...
KOJI JE UZROČNIK TE POJAVE ? ŠTA JE IZAZVALO TO NEVEROVATNO PUTOVANJE U PROSTOR?
"MORTON JE VEROVAO DA ĆE NAĆI REŠENJE U UTROBI „LUZITANIJE"...
"... MEĐUTIM, NAŠAO JE SAMO POTVRDU..."
„POTVRDU NERAZJAŠNJIVIH MOĆI BERMUDSKOG TROUGLA."
KRAJ EPIZODE

U SLEDEĆEM BROJU

ISPOD bučnih Nijagarinih vodopada dogodio se zločin. Đil je očevidac. . . i jedini svedok. . . u epizodi

NIJAGARA

MLADA Zulma ispred »lobanje sudbine« u Britanskom muzeju doživljava užasne halucinacije. . . Marti Misterija je u Meksiku. . .
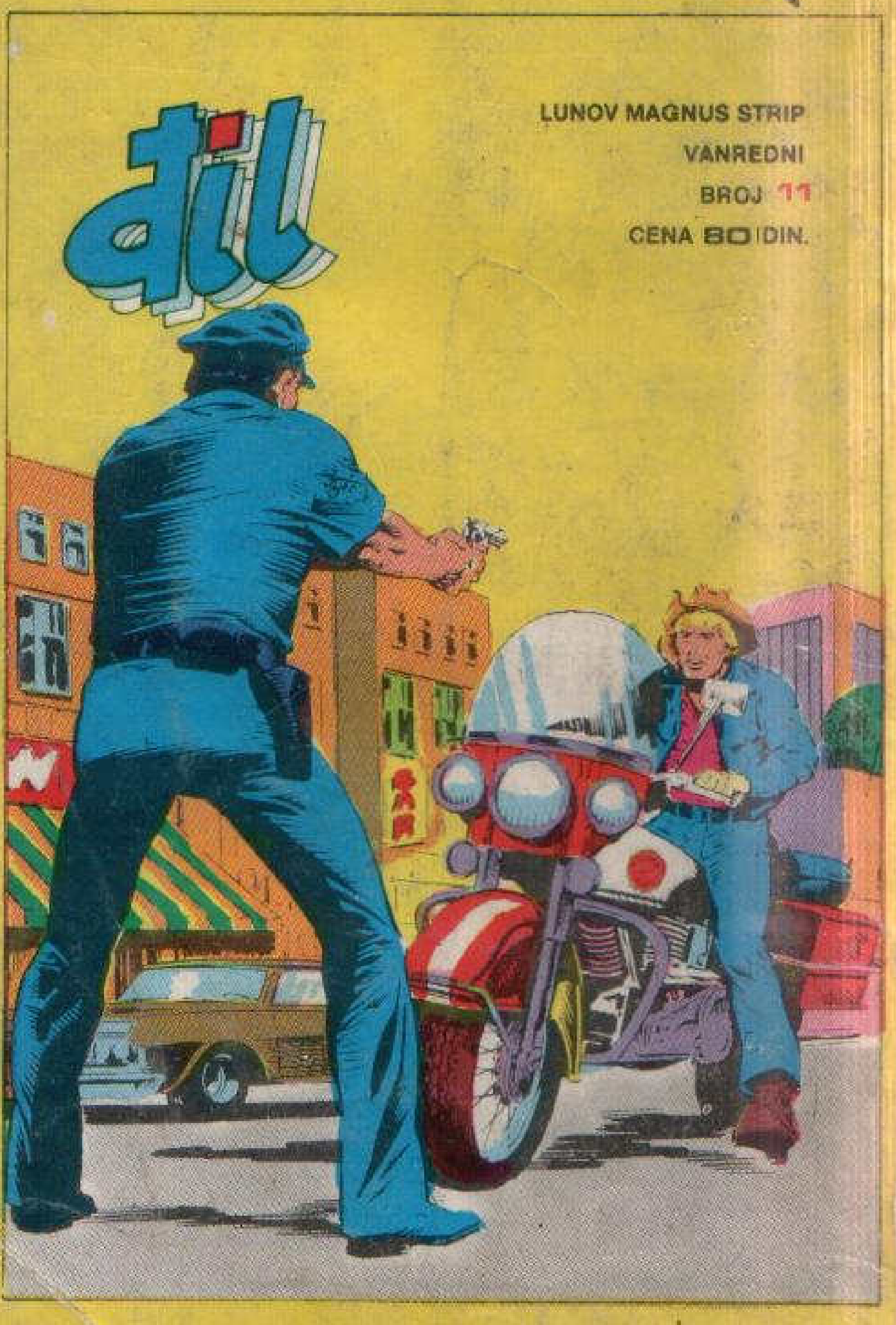
U SENCI TEOTIUA-KANA